

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2032, Chișinău, str.Aleco Russo 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 30.09.2024

Nr. EMAS-30

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183/2012, art. 10 alin. (2) lit. b) al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 33 din 17.02.2022, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 380 din 07.12.2023, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței nr. 382 din 07.12.2023, Hotărârea Parlamentului privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 210 din 31.07.2024 și Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței nr. 211 din 31.07.2024,

analizând notificarea Ministerului Energiei cu privire la acordarea măsurilor de sprijin în temeiul art.34 din Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, depusă prin intermediul Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat din Moldova" cu nr. 00919 din 29.05.2024, materialele anexate și nota examinatorului

A CONSTATAT:

I. CONTEXTUL MĂSURII

1. Prin notificarea cu nr. 00919 parvenită prin Sistemul informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” la data de 29.05.2024 în baza art.8 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat (*în continuare Legea cu privire la ajutorul de stat*) și a Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013, Ministerul Energiei a notificat măsurile de sprijin acordate în temeiul art. 34 a Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
2. Prin scrisorile nr. ASO-07/87-809 din 12.06.2024 și ASO-07/116-1091 din 17.07.2024, Consiliul Concurenței a comunicat Ministerului Energiei că informația este incompletă și urmează a fi completată corespunzător.
3. Notificarea a devenit efectivă la data de 01.08.2024.
4. În vederea asigurării transparenței în procesul decizional, în conformitate cu art. 18 alin. (1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, comunicatul cu privire la notificarea care a devenit efectivă a fost plasat pe site-ul web oficial al Consiliului Concurenței la data de 05.08.2024, pentru obținerea observațiilor și punctelor de vedere. Observații și puncte de vedere, la momentul finalizării examinării notificării, nu au parvenit.

II. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURII DE SPRIJIN

- Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat
- Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile
- Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică
- Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică
- Hotărârea Guvernului nr. 885/2017 cu privire la desemnare furnizorului central de energie electrică

- Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil
- Hotărârea Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025
- Hotărârea Agenției Naționale Pentru Reglementare în Energetică nr. 375/2017 cu privire la aprobarea Metodologiei de determinare a tarifelor fixe și a prețurilor la energia electrică produsă de producătorii eligibili din surse regenerabile de energie
- Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020 cu privire la aprobarea Regulilor pieței energiei electrice
- Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 106/2024 privind tarifele fixe și prețurile plafon la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie
- Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 296/2024 cu privire la aprobarea modelelor contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile pentru producătorii eligibili mici și mari
- Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 321 din 28.05.2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil mic
- Proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile cu materialele aferente
- Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat

- Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 03/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru protecția mediului

III. BENEFICIARUL MĂSURII DE SPRIJIN

5. Conform art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată în activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
6. Potrivit informației prezentate de către Ministerul Energiei, în cadrul schemei de ajutor de stat a fost estimat un număr total de 815 de beneficiari, care pot fi separați în 2 categorii distincte ținând cont de modalitățile de acordare a măsurilor de sprijin notificate.
 - Măsura de sprijin: *preț fix/prima variabilă*
7. Potrivit informației prezentate în formularele de notificare, beneficiar al acestei măsuri de sprijin poate fi persoană fizică sau juridică înregistrată în Republica Moldova sau în alt stat în calitate de întreprindere sau consorțiu, care a obținut statutul de *producător eligibil mare* în procesul de licitație (desfășurată în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil) și care își asumă obligația să asigure finanțarea, construcția și exploatarea uneia sau a mai multe centrale electrice pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile de energie, cu o capacitate cumulativă mai mare decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art. 10 lit. e) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
8. Conform estimărilor Ministerului Energiei, numărul total al beneficiarilor pentru măsura dată este de 81 calculat, după cum urmează:

Beneficiari energie eoliana = (Capacitate electrică instalată sprijinită) / (Capacitate instalată > 4 MW) => 105 MW / 4.1 MW = 25.6 beneficiari

Beneficiari energie fotovoltaica = (Capacitate electrică instalată sprijinită) / (Capacitate instalată > 1 MW) => 60 MW / 1.1 MW = 54.5 beneficiari

Nr. maxim posibil de beneficiari = beneficiari eoliana + beneficiari fotovoltaica = 26 + 55
= 81

- Măsura de sprijin: *tarif fix*

9. Conform informațiilor prezentate în formularele de notificare, beneficiar al acestei măsuri de sprijin poate fi un întreprinzător individual sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova, care deține sau urmează să dețină una sau mai multe centrale electrice care produc energie electrică din surse regenerabile, cu putere instalată cumulată egală sau mai mică decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art. 10, lit.e) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, dar care nu este mai mică de 10 kW și care a obținut statutul de *producător eligibil mic* confirmat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (*în continuare - ANRE*), în conformitate cu Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 321 din 28.05.2024.
10. Potrivit art. 2 din Legea nr. 220/2017 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, întreprinzător individual este persoană fizică cu capacitate de exercițiu deplină, care practică activitate de întreprinzător în nume și pe risc propriu, fără a constitui o persoană juridică, și este înregistrată în modul stabilit de lege.
11. Conform estimărilor Ministerului Energiei, numărul total al beneficiarilor pentru măsura dată este de 734 calculat, după cum urmează:

În perioada 2018-2020 existau 27 de beneficiari.

Pentru perioada 2021-2025 sunt confirmați 207 de beneficiari și maximum posibil 500 de beneficiari pentru capacitatea neexploatăată. S-a ținut cont de o capacitate minimă posibilă de 10 kW care poate fi instalată conform art. 34 pct. (1) lit. b) din Legea nr.10/2016.

*Pentru *tarif fix* sunt două perioade de alocare a capacităților: pentru 2018-2020 și 2021-2025. Lista producătorilor eligibili mici pentru ambele perioade au fost preluate de pe site-ul ANRE. Pentru perioada 2021-2025 s-a ținut cont de beneficiarii existenți până în anul 2024 și capacitățile disponibile care ar putea fi exploatate de posibilibi beneficiari.*

IV. DESCRIEREA MĂSURII DE SPRIJIN

12. Schema de ajutor de stat notificată prevede două modalități de acordare a măsurilor de sprijin:

1. măsura de sprijin: *preț fix/prima variabilă*:

Prețul fix - oferă un beneficiu direct producătorilor eligibili, în sensul că le asigură un anumit nivel de venit pentru energia electrică produsă și livrată în rețelele electrice, pentru o perioadă de 15 ani, odată cu punerea în funcțiune a centralei electrice.

Prima variabilă - va compensa fluctuațiile în veniturile producătorilor cauzate de schimbările valutare sau alte riscuri asociate cu piața energetică. Beneficiul contractului pentru diferențe este că prețul fix stabilit în cadru licitației va fi considerat preț de exercitare și va fi inclus în formula de calcul a primei variabile, pe care beneficiarul o va primi drept sprijin financiar acordat sub forma unei compensații pozitive, pentru fiecare kWh, calculată ca diferența dintre prețul fix/de exercitare, stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro a energiei electrice.

2. măsura de sprijin: *tarif fix*:

Tarif fix - va stimula producătorii care dețin sau vor deține centrale electrice cu o capacitate de putere cumulată care nu depășește limita stabilită de Guvern, dar nu mai mică de 10 kW, pentru o perioadă de 15 ani, odată cu punerea în funcțiune a centralei electrice. Producătorilor eligibili mici li se garantează obținerea veniturilor calculate în baza tarifelor fixe și a cantităților de energie electrică produsă (conform notificărilor), pe perioada de contract rămasă până la întrunirea termenului de 15 ani.

13. Măsurile de sprijin se acordă în temeiul art. 34 al Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 25.03.2016. Producătorii de energie electrică cărora le-a fost oferit statutul de producător eligibil nu pot beneficia

concomitent, pentru aceeași centrală electrică/aceleași centrale electrice, de alte măsuri de sprijin în domeniul energiei din surse regenerabile.

14. Bugetul total al schemei prezentat estimat de către Ministerul Energiei, pentru o perioadă de 15 ani, este de 31063748,4 mii de lei.
15. Din bugetul total pentru măsura de sprijin: *preț fix/prima variabilă* sunt estimate 2816559 mii de lei, iar pentru măsura de sprijin: *tarif fix* – 28247189,4 mii de lei.
16. Pentru măsura de sprijin: *preț fix/prima variabilă*, Ministerul Energiei a realizat calculul valorii astfel:

Pentru perioada 2025-2030 - piața angro actuală (în lipsa unei piețe concurențiale) – preț fix.

➤ *Producerea energiei eoliene*

Pentru energia eoliană, suma de producere maximă anuală se calculează folosind formula:

$$\text{Suma de producere maximă anuală} = \text{factor de capacitate} \times \text{capacitate maximă} \times \text{conversie MW în kW} \times \text{ore/an} \times \text{preț fix (echivalentul prețului plafon)} \quad (1)$$

unde:

- Capacitatea instalată este de 105 [MW].
- Factorul de capacitate este de 0.3 (Anexa 1 a Hotărârii ANRE nr. 106/2024) (reprezintă raportul dintre producție reală și puterea maximă posibilă).
- Numărul de ore într-un an este 8760.
- Prețul plafonat este 1.5 [lei/kWh] (conform Hotărârii ANRE nr. 106/2024).

Substituind valorile în formula, se obține:

$$\text{Suma de producere maximă anuală} = 0.3 \times 105 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.5 \text{ [lei/kWh]} = 413910000 \text{ [lei]} \quad (2)$$

➤ *Producerea energiei fotovoltaice*

Pentru energia fotovoltaică, suma de producere maximă anuală se calculează similar, dar cu valori diferite:

$$\text{Suma de producere maximă anuală} = \text{factor de capacitate} \times \text{capacitate maximă} \times \text{conversie MW în kW} \times \text{ore/an} \times \text{preț fix (echivalentul prețului plafon)} \quad (3)$$

unde:

- Capacitatea instalată este de 60 [MW].

- Factorul de capacitate este de 0.15 (Anexa 1 la Hotărârea ANRE nr. 106/2024) (reprezintă raportul dintre producție reală și puterea maximă posibilă).
- Numărul de ore într-un an este 8760.
- Prețul plafonat este 1.67 [lei/kWh] (conform Hotărârii ANRE nr. 106/2024).

Substituind valorile în formulă, se obține:

$$\text{Suma de producere maximă anuală} = 0.15 \times 60 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.67 \text{ [lei/kWh]} = 131662800 \text{ [lei]} \quad (4)$$

Adunând cele două valori se obține suma totală anuală:

$$\text{Suma totală anuală} = \text{Suma de producere maximă anuală eoliană} + \text{Suma de producere maximă anuală fotovoltaică} = 413910000 \text{ [lei]} + 131662800 \text{ [lei]} = 545572800 \text{ [lei]} \quad (5)$$

Pentru toată perioada de 5 ani, suma va fi următoarea:

$$\text{Suma totală} = 545572800 \text{ [lei]} \times 5 \text{ ani} = 2727864000 \text{ [lei]} \quad (6)$$

Pentru perioada 2030-2040 - piața angro concurențială (existența contractului pentru diferențe) – prima variabilă

➤ Pentru *energia eoliană*, suma de producere maximă anuală se calculează folosind formula:

$$\text{Suma de producere maximă anuală} = \text{factor de capacitate} \times \text{capacitate maximă} \times \text{conversie MW în kW} \times \text{ore/an} \times \text{prima variabilă} \quad (7)$$

unde:

- Capacitatea instalată este de 105 [MW].
- Factorul de capacitate este de 0.3 (Anexa 1 a Hotărârii ANRE nr. 106/2024) (reprezintă raportul dintre producție reală și puterea maximă posibilă).
- Numărul de ore într-un an este 8760.
- Prima variabilă este sprijin financiar sub forma unei compensații pozitive sau negative, pentru fiecare kWh, calculată ca diferența dintre prețul fix/de exercitare, stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro a energiei electrice se consideră ca fiind prima variabilă.

Prima variabilă s-a estimat folosind formula:

$$\text{Prima variabilă} = \text{preț mediu al prețului plafon fotovoltaică și solară} - \text{preț mediu al pieței angro} = 1.585 \text{ [lei/kWh]} - 1.56 \text{ [lei/kWh]} = 0.025 \text{ [lei/kWh]} \quad (8)$$

unde:

- Preț mediu al prețului plafon fotovoltaică și solară este 1.585, se calculează folosind formula $(\text{preț plafon eoliană} + \text{preț plafon fotovoltaică} / 2) = (1.5 \text{ [lei/kWh]} + 1.67) \text{ [lei/kWh]} / 2$.

- Preț mediu al pieței angro se estimează pe baza datelor istorice din anul 2023 și este 1.56 [lei/kWh] (Figura 5 din raportul de monitorizare a pieței de energie electrică – trimestrul II 2024, ANRE).

Substituind valorile în formula, se obține:

$$\begin{aligned} \text{Suma de producere maximă anuală} &= 0.3 \times 105 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 0.025 \\ \text{[lei/kWh]} &= 6898500 \text{ [lei]} \end{aligned} \quad (9)$$

- Pentru *energia fotovoltaică*, suma de producere maximă anuală se calculează similar, dar cu valori diferite:

$$\begin{aligned} \text{Suma de producere maximă anuală} &= \text{factor de capacitate} \times \text{capacitate maximă} \times \\ &\text{conversie MW în kW} \times \text{ore/an} \times \text{prima variabilă} \end{aligned} \quad (10)$$

unde:

- Capacitatea instalată este de 60 [MW].
- Factorul de capacitate este de 0.15 (Anexa 1 a Hotărârii ANRE nr. 106/2024) (reprezintă raportul dintre producție reală și puterea maximă posibilă).
- Numărul de ore într-un an este 8760.
- Prima variabilă este 0.025 [lei/kWh] similar cu calculul pentru energia eoliană.

Substituind valorile în formulă, se obține:

$$\begin{aligned} \text{Suma de producere maximă anuală} &= 0.15 \times 60 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 0.025 \\ \text{[lei/kWh]} &= 1971000 \text{ [lei]} \end{aligned} \quad (11)$$

Adunând cele două valori se obține suma totală anuală:

$$\begin{aligned} \text{Suma totală anuală} &= \text{Suma de producere maximă anuală eoliană} + \text{Suma de} \\ &\text{producere maximă anuală fotovoltaică} = 6898500 \text{ [lei]} + 1971000 \text{ [lei]} = 8869500 \\ &\text{[lei]} \end{aligned} \quad (12)$$

Pentru toată perioadă de 10 ani, suma va fi următoarea:

$$\text{Suma totală} = 8869500 \text{ [lei]} \times 10 \text{ ani} = 88695000 \text{ [lei]} \quad (13)$$

Astfel, suma totală pentru ambele perioade (15 ani) pentru producerea energiei regenerabile la preț fix/prima variabilă va fi următoarea:

$$\text{Suma totală} = 2727864000 \text{ [lei]} + 88695000 \text{ [lei]} = 2816559000 \text{ [lei]} \quad (14)$$

17. Pentru măsura de sprijin: *tarif fix*, Ministerul Energiei a realizat calculul, după cum urmează:

Pentru a determina suma totală anuală pentru producerea energiei regenerabile (intermitente - *instalații eoliene - 15 MW și instalații fotovoltaice - 140 MW* și nonintermitente - *instalații de cogenerare pe bază de biogaz - 65 MW, instalații de cogenerare pe bază de singaz-10 MW, instalații de cogenerare pe bază de biomasă -10MW și instalații hidro-5MW*), au fost utilizate tarifele fixe stabilite conform Hotărârii ANRE nr.106/2024 pentru perioada 2021-2025 și conform Hotărârii ANRE nr.54/2020 pentru perioada 2018-2022. Tariful fix se alocă odată cu obținerea statului de producător eligibil mic pentru o perioadă de 15 ani și cu punerea în funcțiune a centralei, și se ajustează anual, în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american.

Pentru perioada 2018-2020

Pentru energie regenerabilă (intermitentă și nonintermitentă), suma de producere maximă anuală se calculează folosind formula:

$$\boxed{\text{Suma de producere maximă anuală} = \text{factor de capacitate} \times \text{capacitate maximă} \times \text{conversie MW în kW} \times \text{ore/an} \times \text{preț energie electrică}} \quad (15)$$

unde:

- Capacitatea alocată este: Eoliana 20 [MW], fotovoltaică 15 [MW], biogaz (deșeuri industriale) 12 [MW], biomasă 5 [MW], hrido 3 [MW].
- Factorul de capacitate se consideră în dependență de sursă regenerabilă (Anexa 1 la Hotărârea ANRE nr.54/2020). Reprezintă raportul producției reale pe puterea maximă posibilă.
- Numărul de ore într-un an este 8760.
- Tarif fix este: Eoliana 1.55 [lei/kWh], fotovoltaică 1.88 [lei/kWh], biogaz (deșeuri industriale) 1.84 [lei/kWh], biomasă 1.96 [lei/kWh], hrido 0.97 [lei/kWh].

Substituind valorile în formulă, obținem:

$$\boxed{\begin{aligned} \text{Suma de producere maximă anuală pentru eoliană} &= 0.3 \times 20 [MW] \times 10^3 \times 8760 [h] \times 1.55 [lei/kWh] = 81468000 [lei] \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru fotovoltaică} &= 0.15 \times 15 [MW] \times 10^3 \times 8760 [h] \times 1.88 [lei/kWh] = 37054800 [lei] \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru biogaz} &= 0.7 \times 12 [MW] \times 10^3 \times 8760 [h] \times 1.84 [lei/kWh] = 135394560 [lei] \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru biomasă} &= 0.7 \times 5 [MW] \times 10^3 \times 8760 [h] \times 1.96 [lei/kWh] = 60093600 [lei] \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru hidro} &= 0.5 \times 3 [MW] \times 10^3 \times 8760 [h] \times 0.97 [lei/kWh] = 12754800 [lei] \end{aligned}} \quad (16)$$

Adunând valorile din toate tipurile de surse regenerabile se obține suma totală anuală:

$$\begin{aligned} \text{Suma totală anuală} &= \Sigma \text{Suma de producere maximă anuală per sursă regenerabilă} \\ &= 81468000 \text{ [lei]} + 37054800 \text{ [lei]} + 135394560 \text{ [lei]} + 60093600 \text{ [lei]} + \\ &12754800 \text{ [lei]} = 326765760 \text{ [lei]} \end{aligned} \quad (17)$$

Pentru perioada 2021-2025

Pentru energie regenerabilă (intermitentă și nonintermitentă), suma de producere maximă anuală se calculează folosind formula:

$$\begin{aligned} \text{Suma de producere maximală anuală} &= \text{factor de capacitate} \times \text{capacitate} \\ &\text{maximă} \times \text{conversie MW în kW} \times \text{ore/an} \times \text{preț energie electrică} \end{aligned} \quad (18)$$

unde:

- Capacitatea alocată este: Eoliana 15 [MW], fotovoltaică 140 [MW], biogaz (deșeuri industriale) 35 [MW], biogaz (deșeuri solide) 20 [MW], biogaz (deșeuri lichide) 10 [MW], singaz 10 [MW], biomasă 10 [MW], hidro 5 [MW].
- Factorul de capacitate se consideră în dependență de sursă regenerabilă (Anexa 1 la Hotărârea ANRE nr.54/2020). Reprezintă raportul producției reale pe puterea maximă posibilă.
- Numărul de ore într-un an este 8760.
- Tarif fix este: Eoliana 1.79 [lei/kWh], fotovoltaică 1.67 [lei/kWh], biogaz (deșeuri industriale) 2.3 [lei/kWh], biogaz (deșeuri solide) 1.91 [lei/kWh], biogaz (deșeuri lichide) 2.41 [lei/kWh], singaz 1.95 [lei/kWh], biomasă 2.33 [lei/kWh], hidro 1.85 [lei/kWh].
- Pentru calcul s-a luat în considerare tariful aprobat de ANRE în anul 2024 prin Hotărârea ANRE nr.106/2024. Această soluție s-a identificat ca fiind cea mai optimă, deoarece din analiza deciziilor ANRE anterioare (Hotărârea nr.76/2022 și Hotărârea nr.85/2023) s-a stabilit că tarifele sunt mai mari și trendul are tendința să scadă. Totodată, tariful aprobat în anul 2024 reflectă realitatea la moment. Luând în considerare că producătorii eligibili mici primesc tariful fix în dependență de perioada de punere în funcțiune a centralei, tarifele variază de la producător la producător.

Substituind valorile în formulă, se obține:

$$\begin{aligned} \text{Suma de producere maximă anuală pentru eoliană} &= 0.3 \times 15 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.79 \text{ [lei/kWh]} = 70561800 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru fotovoltaică} &= 0.15 \times 140 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.67 \text{ [lei/kWh]} = 307213200 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru biogaz (deșeuri industriale)} &= 0.7 \times 35 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 2.3 \text{ [lei/kWh]} = 493626000 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru biogaz (deșeuri solide)} &= 0.7 \times 20 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.91 \text{ [lei/kWh]} = 234242400 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru biogaz (deșeuri lichide)} &= 0.7 \times 10 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 2.41 \text{ [lei/kWh]} = 147781200 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru singaz} &= 0.7 \times 10 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.95 \text{ [lei/kWh]} = 119574000 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru biomasă} &= 0.7 \times 10 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 2.33 \text{ [lei/kWh]} = 142875600 \text{ [lei]} \\ \text{Suma de producere maximă anuală pentru hidro} &= 0.5 \times 5 \text{ [MW]} \times 10^3 \times 8760 \text{ [h]} \times 1.85 \text{ [lei/kWh]} = 40515000 \text{ [lei]} \end{aligned} \quad (19)$$

Adunând valori din toate tipurile de surse regenerabile se obține suma totală anuală:

$$\begin{aligned} \text{Suma totală anuală} &= \Sigma \text{ Preț de producere maximă anuală per sursă} \\ \text{regenerabilă} &= 70561800 \text{ [lei]} + 307213200 \text{ [lei]} + 493626000 \text{ [lei]} + \\ &234242400 \text{ [lei]} + 147781200 \text{ [lei]} + 119574000 \text{ [lei]} + 142875600 \text{ [lei]} + \\ &40515000 \text{ [lei]} = 1556389200 \text{ [lei]} \end{aligned} \quad (20)$$

Suma totală anuală pentru ambele perioade:

Adunând sumele anuale pentru perioadele 2018-2020 și 2021-2025, obținem suma totală anuală pentru ambele perioade:

$$\begin{aligned} \text{Suma totală anuală pentru ambele perioade} &= \text{Suma totală anuală perioada} \\ &2018-2020 + \text{Suma totală anuală perioada } 2021-2025 = 326765760 \text{ [lei]} + \\ &1556389200 \text{ [lei]} = 1883145960 \text{ [lei]} \end{aligned} \quad (21)$$

Astfel, suma totală anuală pentru ambele perioade pentru producerea energiei regenerabile la tarif fix este de 1883145960 lei, iar pentru întreaga perioadă suma va fi următoarea:

$$\text{Suma totală pentru 15 ani} = 1883145960 \text{ [lei]} \times 15 \text{ ani} = 28247189400 \text{ [lei]} \quad (22)$$

18. Conform art. 30 din Legea nr. 10/2016, furnizorul central de energie electrică este desemnat de către Guvern, în vederea îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor stabilite în conformitate cu Legea nr. 10/2016 (acesta acționează în calitate de furnizor a măsurilor de sprijin notificate).
19. Furnizorul central de energie electrică acționează în conformitate cu regulile de guvernanță corporativă, dispune de credibilitate financiară, ține în sistemul său de contabilitate conturi contabile separate pentru fiecare dintre activitățile economice desfășurate și evită subvenționarea încrucișată dintre acestea.
20. Furnizorul central de energie electrică deschide și gestionează un cont bancar dedicat operării de transferuri de mijloace financiare aferente schemei de sprijin, prin intermediul căruia desfășoară sau determină desfășurarea următoarelor activități:
 - a) perceperea prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile de la furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali;

- b) efectuarea plăților către producătorii eligibili în conformitate cu termenele și condițiile prevăzute în contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și în contractele pentru diferențe, din momentul semnării acestora;
 - c) colectarea necesarului de mijloace financiare (lichidități) și a altor resurse financiare în vederea sprijinirii financiare a producerii energiei electrice regenerabile în condițiile prevăzute de Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
21. Mijloacele financiare colectate pe contul bancar al furnizorului central de energie electrică sunt destinate achitării cantităților de energie electrică procurate de la producătorii eligibili mari și mici în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în contractele semnate cu aceștia.
22. Furnizorul central de energie electrică utilizează mijloacele financiare (lichiditățile), în vederea onorării angajamentelor sale financiare față de producătorii eligibili mari și mici, conform termenelor și condițiilor stabilite în contractele semnate cu aceștia, în cazul în care furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali nu își onorează obligațiile de plată a energiei electrice din surse regenerabile.
23. Conform art. 30¹ din Legea nr. 10/2016, costurile aferente acestor măsuri de sprijin și activității furnizorului central de energie electrică sunt recuperate prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, aprobat de ANRE conform art. 30 alin. (3) din Legea nr. 10/2016, impus și achitat de toți furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali.
24. Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se calculează de către furnizorul central de energie electrică conform metodologiei elaborate și aprobate de ANRE, se aprobă de Agenție și se aplică cantităților de energie electrică repartizate furnizorilor de energie electrică care furnizează energie

electrică consumatorilor finali, în conformitate cu algoritmul prevăzut în Regulile pieței energiei electrice.

25. În prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se includ:
- a) costurile aferente achiziționării obligatorii a energiei electrice din surse regenerabile de la producătorii eligibili, inclusiv costurile aferente plății primelor variabile conform contractelor pentru diferențe;
 - b) costurile aferente compensării financiare a producătorilor eligibili pentru restricționarea producerii de energie electrică din surse regenerabile, dacă Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu stabilește recuperarea acestor costuri prin tariful pentru serviciile de transport sau de distribuție ori prin intermediul pieței energiei electrice de echilibrare;
 - c) costurile de echilibrare ale producătorilor eligibili, în limita intervalelor și limitelor stabilite în conformitate cu art. 37 alin. (7)–(11) pentru o perioadă de tranziție de până la stabilirea existenței unui nivel suficient de lichiditate pe piața energiei electrice pe parcursul zilei;
 - d) costurile aferente obligației de colectare și de dispunere de mijloace financiare (lichidități) echivalente plăților prognozate pentru o perioadă de o lună pentru producătorii eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații și pentru producătorii eligibili mici, în conformitate cu contractele semnate cu aceștia;
 - e) costurile operaționale suportate de furnizorul central de energie electrică în calitate de contraparte la contractele pentru diferențe și contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, costurile suportate în legătură cu organizarea licitațiilor pentru comercializarea garanțiilor de origine și pentru acoperirea costurilor administrative necesare în scopul implementării legii.
26. Urmează a fi menționat că furnizorul central de energie electrică este desemnat de către Guvern, și la momentul notificării, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului (*în continuare* - HG) nr. 885/2017, S.A. "Energocom"

este desemnată în calitate de furnizor central de energie electrică pe perioada valabilității licenței pentru furnizarea energiei electrice.

1. Măsura de sprijin: Preț fix/prima variabilă

27. Conform prevederilor HG nr. 690/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, obiectivul acestei măsuri de sprijin reprezintă atragerea investițiilor în dezvoltarea centralelor electrice pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie, cu respectarea normelor privind protecția mediului, prin asigurarea respectării dreptului producătorilor eligibili mari de a li se procura, pentru o perioadă de 15 ani, întreaga cantitate de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie și livrată în rețelele electrice, în conformitate cu Regulile pieței de energie electrică, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, la prețuri fixe/preț de exercitare stabilite în cadrul licitațiilor, pentru care s-a oferit statut de producător eligibil mare.
28. Investitorii cu statut de producător eligibil mare nu vor putea obține și beneficia concomitent de măsura de sprijin tarif fix, acordată în conformitate cu prevederile Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil mare, aprobat de ANRE, pentru aceeași centrală electrică pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie.
29. Conform prevederilor Legii nr. 10/2016, pentru a beneficia de prețuri fixe, producătorii eligibili semnează cu furnizorul central de energie electrică contracte reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile.
30. Prin contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, producătorul eligibil se obligă să vândă, cu respectarea condițiilor stabilite în Regulile pieței energiei electrice, întreaga cantitate de energie electrică produsă (conform notificărilor) de centrala/centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil.

31. Producătorul eligibil poate renunța oricând la contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, fără drept de revenire asupra deciziei de renunțare.
32. Contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile va fi rezoluționat unilateral de către furnizorul central de energie electrică în cazul în care producătorul eligibil va vinde, total sau parțial, energia electrică în baza altor contracte de comercializare a energiei electrice produse de centrala/centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil.
33. Măsura de sprijin se aplică beneficiarilor care au obținut statutul de producător eligibil mare, în cadrul unei licitații, organizate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor privind oferirea statutului de producător eligibil mare, aprobat prin HG nr. 690/2018.
34. Licitarea este organizată de către Guvern, care desemnează în acest scop o comisie de licitații. Comisia de licitații este formată din 7 membri: doi reprezentanți ai Ministerului Energiei; un reprezentant al Ministerului Mediului; un reprezentant al ANRE; un reprezentant al Instituției Publice „Agenția de Investiții”; un reprezentant al Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” și un reprezentant al societății civile.
35. În cadrul licitațiilor se va asigura respectarea principiilor egalității tratamentului și al nediscriminării investitorilor, precum și a principiului obiectivității la înregistrarea, examinarea admisibilității, calificarea și evaluarea ofertelor financiare depuse în cadrul licitațiilor.
36. La licitațiile organizate poate participa orice investitor, individual sau prin asociere, care îndeplinește condițiile și criteriile de participare stabilite în documentația de licitație.
37. Investitorii pot încheia un acord de consorțiu sau se pot asocia pentru a participa la licitație și pentru a-și depune ofertele. În acest caz, investitorii asociați se consideră ca un singur investitor.

38. Conform pct. 29 din HG nr. 690/2018, licitațiile au un caracter neutru din punct de vedere al tehnologiilor sau, la decizia Guvernului, în conformitate cu art. 35 alin. (2¹) din Legea nr. 10/2016, acestea pot fi limitate pentru anumite tehnologii de producere a energiei electrice din surse regenerabile.
39. În cazul licitațiilor limitate pentru anumite tehnologii, condițiile de desfășurare a licitației sunt stabilite astfel încât competiția să se realizeze între ofertele depuse pentru tipul de tehnologie sau tehnologia de producere pentru care se desfășoară licitația.
40. Conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, aprobat prin HG nr. 690/2018, ofertă financiară este un document prezentat de investitor în cadrul licitației în care este indicat prețul solicitat de investitor pentru energia electrică produsă din surse regenerabile, întocmit în conformitate cu cerințele regulamentului corespunzător și cu documentația de licitație și care este prețul fix reflectat în contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și drept preț de exercitare în contractul pentru diferențe care va fi stabilit după înființarea pieței organizate.
41. Documentația de licitație stabilește termenele și condițiile, inclusiv prețurile plafon, capacitățile de producere licitate, durata de construcție, alte criterii, condiții sau cerințe care pot varia în dependență de tehnologia de producere a energiei electrice din surse regenerabile.
42. Garanția pentru ofertă se stabilește în documentația de licitație, în mărime fixă per 1 kW putere instalată inclusă în ofertă și este unică pentru toți investitorii de proiecte ce utilizează un anumit tip de tehnologie de producere și, după caz, care se încadrează în aceeași categorie de capacitate.
43. Quantumul garanției pentru ofertă pentru fiecare 1 kW putere instalată nu poate depăși 1% din valoarea investiției specifice luate în calcul la aprobarea de către ANRE a prețurilor plafon pentru licitația respectivă.

44. Garanția pentru ofertă se prezintă de către investitori sub formă de scrisoare de garanție bancară eliberată de o bancă din Republica Moldova sau, după caz, de o bancă din străinătate, care îndeplinește cerințele de rating de credit stabilite în documentația de licitație, de preferință având corespondent în Republica Moldova sau altă formă de garanție, în conformitate cu prevederile documentației de licitație și trebuie să fie valabilă pe întreaga perioadă de valabilitate a ofertei.
45. Conform, pct. 32 din HG nr. 690/2018, comisia de licitații stabilește organizarea de licitații conform calendarul orientativ de organizare a procedurilor de licitație pentru următorii 3-5 ani, ținând cont de cotele maxime stabilite de către Guvern.
46. Potrivit pct. 33 din HG nr. 690/2018, Ministerul Energiei, în conformitate cu prioritățile politicii de stat în domeniul surselor regenerabile de energie, publică, la necesitate, până la data de 31 decembrie a anului în curs, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și în alte surse mass-media de circulație națională și internațională, un anunț general privind licitațiile planificate a fi organizate pe parcursul anului următor sau în perioada cuprinsă de calendarul orientativ, cu indicarea perioadelor de desfășurare a acestora, precum și a capacităților licitate și, după caz, specificate după tipurile de tehnologii de producere. Acest anunț se publică pe site-ul web oficial al Guvernului și al Ministerului Energiei.
47. Cu cel puțin două luni înainte de inițierea procedurii de recepționare a cererilor și/sau a ofertelor tehnice și financiare, comisia de licitații, cu suportul Ministerului Energiei, publică anunțul privind inițierea licitației și documentația de licitație.
48. Procedura de licitație se inițiază la data publicării anunțului privind inițierea procedurii de licitație cu scopul de a informa investitorii despre perioada și condițiile de desfășurare a licitației, inclusiv despre capacitățile de producere a

energiei electrice din surse regenerabile ce urmează a fi scoase la licitația respectivă. Termenul de prezentare a ofertelor este de cel puțin 2 luni.

49. La licitație pot participa toți doritorii care întrunesc condițiile și care corespund criteriilor licitației. Nu pot participa la licitație persoanele care urmează să construiască centrale electrice cu echipament utilizat sau cu echipament nou fabricat cu mai mult de 36 de luni înainte de punerea în funcțiune a centralei. Termenul indicat poate fi prelungit cu durata stabilită de Guvern în condițiile aplicării dreptului prevăzut la art. 37 alin. (1⁴) a Legii nr. 10/2016.
50. Potențialii investitori vor depune dosarele cu cererea de participare în licitație, oferta tehnică și oferta financiară, care vor fi valabile pentru o perioadă de 180 de zile după termenul - limită de depunere a acestora.
51. Un investitor poate prezenta mai multe oferte pentru proiecte diferite, cu condiția ca fiecare ofertă să fie însoțită de o garanție pentru ofertă separată, fiecare proiect ofertat să aibă o capacitate instalată mai mare de 1 MW și să nu depășească 60 MW pentru fotovoltaice și mai mare de 4 MW și să nu depășească 105 MW pentru eoliene.
52. Conform cerințelor de participare, investitorii care vor fi declarați câștigători, vor primi un preț fix garantat pe o perioadă de 15 ani, pentru energia electrică generată.
53. Prețul fix garantat va fi determinat în cadrul procedurii de licitație și nu poate depăși prețul plafon stabilit de ANRE. Contractul va fi atribuit investitorului care a oferit cel mai mic preț față de prețul plafon stabilit în documentația de licitație.
54. Prețurile plafon pentru energia electrică din surse regenerabile ce vor fi utilizate pentru organizarea licitațiilor se calculează și se propun Guvernului, anual, nu mai târziu de data de 1 martie.
55. În conformitate cu prevederile Metodologiei de determinare a tarifelor fixe și a prețurilor la energia electrică produsă de producătorii eligibili din surse regenerabile de energie, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 375/2017, prețurile

plafon se determină anual, separat, pentru fiecare tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile și pe categorii de capacitate, după caz, în baza metodei costului nivelat al energiei, astfel încât pentru perioada de timp de 15 ani pe parcursul căreia producătorul eligibil beneficiază de dreptul de a i se achiziționa întregul volum de energie electrică livrată în rețelele electrice, valoarea netă actualizată a fluxurilor de numerar să fie egală cu zero:

$$VNA = VTA - CTA = FN_0 \times (1 + r)^0 + FN_1 \times (1 + r)^{-1} + \dots + FN_{15} \times (1 + r)^{-15} = 0 \quad (23)$$

unde:

VNA – valoarea netă actualizată a fluxurilor de numerar pe perioada de 15 ani, lei;

VTA – veniturile totale actualizate prognozate, lei;

CTA – cheltuielile totale actualizate a proiectului investițional, lei;

FN – fluxurile nete de numerar din anul zero până în anul 15 (ultimul an al perioadei de timp în cauză), lei;

r – rata de rentabilitate a investițiilor, %.

56. Pentru ca valoarea netă actualizată a fluxurilor de numerar pentru perioada de timp să fie egală cu zero, trebuie să se respecte condiția ca veniturile totale actualizate să fie egale cu cheltuielile totale actualizate înregistrate în aceeași perioadă de timp.
57. Astfel, prețurile plafon propuse Guvernului pentru organizarea licitațiilor, precum și tarifele fixe pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie de către producătorii eligibili, se calculează conform formulei:

$$T = \frac{CTA}{EL \times \left(\frac{1 - (1 + r)^{-15}}{r} \right)} \quad (24)$$

unde:

T – tariful fix pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie de către producătorii eligibili / prețul plafon propus Guvernului pentru organizarea licitațiilor;

EL – cantitatea medie anuală a energiei electrice livrate, kWh.

58. Cheltuielile totale actualizate a proiectului investițional sunt formate din cheltuielile privind investiția și cheltuielile de întreținere și exploatare a centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile și se calculează conform formulei:

$$CTA = I + (C_{fix} + C_{var}) \times \left(\frac{1 - (1 + r)^{-15}}{r} \right) \quad (25)$$

unde:

I – cheltuielile privind investiția necesară, care se determină conform relației:

$$I = i_w \times P_{inst} \quad (26)$$

unde:

i_w – investiția specifică, lei/kW;

P_{inst} – puterea electrică instalată a centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile, kW.

C_{fix} – cheltuielile medii anuale fixe de întreținere și exploatare a centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile, care se determină conform relației:

$$C_{fix} = k_{fix} \times I \quad (27)$$

unde:

k_{fix} – cheltuielile specifice fixe de întreținere și exploatare a centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile, €/an;

C_{var} – cheltuielile medii anuale variabile de întreținere și exploatare a centralei electrice ce utilizează surse regenerabile, care se determină conform relației:

$$C_{var} = k_{var} \times EL \quad (28)$$

unde:

k_{var} – cheltuielile specifice variabile de întreținere și exploatare a centralei electrice ce utilizează surse regenerabile, care includ și cheltuielile aferente combustibilului necesar funcționării centralei electrice, după caz, lei/kWh.

59. Cantitatea medie anuală a energiei electrice livrate se determină conform relației:

$$EL = 8760 \times P_{inst} \times k_w \quad (29)$$

unde:

k_w – factorul de capacitate, care este definit ca raportul dintre cantitatea de energie electrică care poate fi realmente produsă într-un an de referință și cantitatea de energie electrică care s-ar produce dacă centrala ar funcționa la puterea instalată toată perioada anului de referință respectiv, %.

60. Rata de rentabilitate a activelor date în exploatare în urma investițiilor efectuate se determină conform metodei costului mediu ponderat al capitalului. Astfel:

$$r = WACC = \frac{R_e}{(1 - t)} \times \frac{E}{E + D} + R_d \times \frac{D}{E + D} \quad (30)$$

unde:

R_e – costul capitalului propriu, %, care se determină în baza modelului CAMP (Capital Assets Pricing Model) conform formulei:

$$R_e = r_e + r_t \quad (31)$$

unde:

r_e – rata de rentabilitate lipsită de risc. Metodologia prevede că rata de rentabilitate lipsită de risc va fi aplicată la nivel de 1,84%. Aceasta corespunde mediei pentru anul 2016 a bonurilor de tezaur din SUA cu maturitatea de 10 ani, publicată de Trezoreria SUA.

r_t – rata de risc caracteristică Republicii Moldova. Metodologia prevede că rata de risc caracteristică Republicii Moldova va fi aplicată la nivel de 9,25%, corespunde ratei de risc pentru Republica Moldova reflectată în publicațiile statistice ale DAMODARAN pentru anul 2016.

t – rata impozitului pe venit aplicat întreprinderii;

E – capitalul propriu;

D – capitalul împrumutat.

(metodologia prevede, că structura optimă a investițiilor efectuate utilizată în calculul ratei de rentabilitate va fi la nivel de 35% din surse proprii și 65% din împrumuturi).

R_d – costul capitalului împrumutat al producătorului de energie electrică din surse regenerabile (metodologia prevede că costul capitalului împrumutat va fi aplicată la nivel de 5,95%. Această valoare corespunde ratei medii ponderate la creditele acordate persoanelor juridice, în valută străină, pe o perioadă de peste 12 luni, în anul 2016, publicată de Banca Națională a Moldovei la compartimentul: „Ratele medii ponderate ale dobânzilor la creditele noi acordate și ale depozitelor noi atrase și volumele aferente”).

61. Valorile i_w , k_{fix} , k_{var} și k_w se aprobă, anual, de Consiliul de administrație al ANRE și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nu mai târziu de 01 martie pentru fiecare tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie și pe categorii de capacitate, după caz.
62. La propunerea comisiei de licitații, Guvernul aprobă rezultatele licitației și oferă statutul de producător eligibil mare investitorilor care au fost declarați câștigători în urma licitației și aprobă o hotărâre, în acest sens.
63. În termen de până la 10 de zile lucrătoare de la publicarea în Monitorul Oficial a hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare, comisia de licitații plasează informația cu privire la investitorii câștigători pe pagina web oficială a Guvernului și a Ministerului Energiei.
64. Statutul de producător eligibil mare se consideră oferit la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare.
65. Hotărârea Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare va conține următoarele informații:

- a) aprobarea rezultatelor licitației;
- b) denumirea investitorului declarat câștigător;
- c) tipul de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie;
- d) puterea instalată a centralei electrice/centralelor electrice pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie;
- e) capacitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, pentru care se oferă statut de producător eligibil mare;
- f) termenul-limită de punere în funcțiune a centralei electrice/centralelor electrice pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie;
- g) prețul fix la care producătorul eligibil mare respectiv va vinde energia electrică din surse regenerabile de energie, sub rezerva ajustărilor de către ANRE, în conformitate cu metodologia aprobată și în funcție de evoluția cursului de schimb al monedei naționale față de dolarul SUA, în conformitate cu art. 37 alin.(1) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- h) autorizația instalării centralelor electrice din surse regenerabile cu o putere instalată mai mare de 20 MW, conform Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, după caz.

66. În cazul în care potențialul producător de energie electrică din surse regenerabile nu a obținut statutul de producător eligibil mare în urma participării la licitație sau nu a participat la licitație, acesta este în drept să comercializeze energia electrică produsă în baza unor condiții negociate cu participanții la piața energiei electrice.

67. În termen de 10 zile lucrătoare de la intrarea în vigoare a hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare, furnizorul central de energie electrică semnează contractul pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile cu fiecare dintre producătorii eligibili mari, care

intră în vigoare la finalizarea construcției și punerea în funcțiune a centralei/centralelor pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile de energie.

68. Totodată, dacă în termen de 30 de zile de la data semnării contractului pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, semnat cu furnizorul central de energie electrică, și a termenului prevăzut la pct. 117 din HG nr. 690/2018, după caz, investitorul nu depune garanția de bună execuție a contractului, acesta se consideră nul, iar statutul se consideră retras din momentul oferirii, fără a fi necesară aprobarea unei hotărâri a Guvernului.
69. La etapa examinării materialelor asupra notificării, a fost lansată licitația privind construcția unor centrale electrice eoliene terestre cu o capacitate de până la 105 MW și centrale fotovoltaice cu capacitatea maximă de 60 MW.
70. Centralele vor fi construite de către investitorii care vor primi, în urma licitației, statutul de producător eligibil mare și garanții că li se va procura energia produsă timp de 15 ani.
71. Anunțul de desfășurare a licitației și documentația de licitație au fost publicate la data de 16.08.2024 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina Ministerului Energiei, la adresa <https://energie.gov.md/ro/documentatia-de-licitatie>.
72. Potrivit informației publicate, termenul - limită pentru depunerea ofertelor de către investitorii interesați este de 31 martie 2025, ora 23.59 (EET). Deschiderea ofertelor va avea loc pe data de 01 aprilie 2025, ora 09.00 (EET).
73. Pentru fiecare proiect, căruia investitorului i-a fost oferit statutul de producător eligibil, pe perioada în care nu există o piață pentru ziua următoare operațională, se semnează un contract reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile.
74. Contractul reglementat garantează cumpărarea, în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice, de către cumpărător a producției de energie

electrică generată de capacitatea sprijinită, la prețul energiei electrice, pentru o perioadă totală de 15, ani de la data punerii în funcțiune a centralei electrice.

75. Perioada aplicării măsurii de sprijin, pentru fiecare beneficiar va fi cunoscută odată cu aprobarea hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare, care prevede inclusiv termenul-limită de punere în funcțiune a centralei electrice/centralelor electrice pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie. Odată cu punerea în funcțiune a centralei electrice, va începe să curgă termenul de 15 ani.
76. Conform informației prezentate în Formularul general de notificare, dacă producătorii vor obține statutul de producător eligibil mare în anul 2025 și luând în calcul termenul general de 36 de luni pentru construcție oferit de cadrul legal, atunci cel târziu în anul 2028 ar trebui să fie puse în funcțiune centrale electrice din surse regenerabile, cu o capacitate totală de 165MW. Astfel, măsura de sprijin ar produce efecte din anul 2028. Pentru asemenea de cazuri, perioada estimată pentru măsura de sprijin „preț fix” ar fi perioada 2028-2043.
77. Totodată, în cazul în care la licitație vor participa investitori care deja au centralele construite și date în exploatare în anul 2025, atunci termenul va curge imediat, iar perioada estimată a acordării măsurii de sprijin va fi perioada 2025-2040.
78. După înființarea pieței organizate de energie, conform art. 38¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2016, producătorul eligibil mare este obligat să vândă pe piață întreaga cantitate de energie electrică livrată în rețelele electrice și să primească, suplimentar la prețul de piață, o primă variabilă ori să plătească o primă variabilă, în limitele prețului de exercitare. În acest interval de timp, ANRE ajustează prețurile fixe/de exercitare stabilite în cadrul licitației în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american, în conformitate cu Metodologia aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 375/2017. Aceste ajustări oferă o stabilitate suplimentară producătorilor, asigurând o rentabilitate constantă a proiectelor lor.

- 79.** Conform art. 3 din Legea nr. 10/2016, primă variabilă reprezintă un sprijin financiar acordat sub forma unei compensații pozitive sau negative, pentru fiecare kWh, calculată ca diferența dintre prețul fix/de exercitare, stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro a energiei electrice.
- 80.** La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2016, contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile încheiate cu producătorii eligibili mari vor fi înlocuite cu contracte pentru diferențe cu decontare financiară, în termen de 6 luni, după îndeplinirea următoarelor condiții: piața pentru ziua următoare este înființată și operațională, iar prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive.
- 81.** Din momentul încheierii contractelor pentru diferențe, producătorii eligibili mari sunt obligați să comercializeze pe piața angro energia electrică din surse regenerabile.
- 82.** Conform art. 3 din Legea nr. 10/2016, contractul pentru diferențe reprezintă contractul semnat între producătorul eligibil mare și furnizorul central de energie electrică, prin care producătorului eligibil mare care comercializează pe piața angro energia electrică produsă i se asigură diferențele pozitive sau negative, printr-o primă variabilă, dintre prețul de piață și prețul fix/prețul de exercitare stabilit în cadrul procedurilor de licitații, în conformitate cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
- 83.** Dacă contractele reglementate au la bază prețul fix, contractele pentru diferențe au la bază prețul de exercitare. Conform definiției oferite la art. 3 din Legea nr. 10/2016, preț de exercitare este prețul determinat în cadrul unei proceduri de licitație în scopul acordării de sprijin pentru energia din surse regenerabile și care, într-un contract pentru diferențe, permite decontarea financiară prin raportare la diferența dintre acest preț și prețul pieței angro a energiei electrice.
- 84.** Conform informațiilor prezentate de Ministerul Energiei, prin această măsură de sprijin, producătorii de energie electrică din surse regenerabile beneficiază

de un cadru stabil pentru comercializarea energiei produse pentru o perioadă de 15 ani.

85. În prima etapă, prețurile fixe și ajustările periodice oferă siguranță și stabilitate, iar după îndeplinirea condițiilor specificate, trecerea la contractele pentru diferențe continuă să asigure o rentabilitate pe termen lung. Astfel, autoritățile oferă o formă de asigurare și suport pentru a sprijini dezvoltarea energiei din surse regenerabile.

2. Măsura de sprijin: Tarif fix

86. Măsura de sprijin se aplică pentru producătorii eligibili mici, care dețin sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată ce nu depășește limita de capacitate stabilită conform art. 10 lit. e), dar care nu este mai mică de 10 kW, al cărui statut a fost confirmat de ANRE, după principiul „primul venit primul servit”, în limita cotelor de capacitate aprobate prin HG nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025.
87. Limita de capacitate prevăzută de către Guvern în conformitate cu art. 10 lit. e) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, se aplică cumulativ pentru întreprinzătorii individuali și/sau persoanele juridice, înregistrate în modul stabilit în Republica Moldova, solicitanți/solicitante și/sau deținători/deținătoare a statutului de producător eligibil mic, care au aceeași/aceleași persoană fizică/persoane fizice ce deține/dețin sau controlează în ultimă instanță întreprinzătorii individuali și/sau persoanele juridice respectivi/respective, prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot sau prin participația în capitalul social (fondatorii/acționarii/asociații), indiferent de cuantumul aportului fiecăruia dintre aceștia la capitalul social și/sau de partea socială deținută; sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace; după caz administratorul/rii în

conformitate cu art. 5², alin. (2), subpct. 1), lit. b) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

- 88.** Pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic, întreprinzătorul individual sau administratorul solicitantului depune o cerere conform formularului stabilit în Anexa nr.1 din Hotărârea ANRE nr. 321/2024 și anexează actele enumerate la pct. 8 din aceeași hotărâre. Cererea pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic se depune nemijlocit la sediul ANRE de către întreprinzătorul individual sau administratorul solicitantului, sau de persoana împuternicită de către solicitant.
- 89.** Cererile pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic pot fi depuse de către solicitanți începând cu data specificată de ANRE într-un anunț pe pagina web oficială, afișat la sediul acesteia și publicat pe pagina web oficială. Anunțul privind inițierea procesului de confirmare a statutului de producător eligibil mic se publică cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru inițierea procesului de depunere a cererilor.
- 90.** Cererea solicitantului pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic se examinează în termen de 30 zile, cu adoptarea hotărârii respective. Termenul poate fi extins în condițiile Codului administrativ al Republicii Moldova.
- 91.** Cererea pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic, poate fi respinsă prin adoptarea unei hotărâri întemeiate pe prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mic aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 321/2024.
- 92.** Potrivit pct. 35 din Hotărârea ANRE nr. 321/2024, statutul de producător eligibil mic se consideră confirmat la data adoptării hotărârii Agenției privind confirmarea statutului de producător eligibil mic.
- 93.** Agenția informează solicitantul privind confirmarea statutului de producător eligibil mic în termen de 10 zile lucrătoare de la data adoptării hotărârii și indică contul bancar și suma ce trebuie depusă drept garanție de bună execuție a

contractului, prin publicarea unui anunț ,în acest sens, pe pagina web oficială și/sau prin intermediul serviciului poștal sau email.

94. Solicitantul este obligat să depună garanția de bună execuție a contractului, în termen de 15 zile lucrătoare din momentul publicării anunțului privind confirmarea statutului de producător eligibil mic pe pagina web oficială a Agenției.
95. După depunerea garanției de bună execuție a contractului, Agenția eliberează solicitantului hotărârea privind confirmarea statutului de producător eligibil mic și notifică furnizorul central de energie electrică și operatorul de sistem la rețeaua electrică a căruia urmează să fie racordată centrala electrică eligibilă despre acest fapt.
96. Hotărârea Agenției privind confirmarea statutului de producător eligibil mic servește drept temei pentru încheierea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile între furnizorul central de energie electrică și producătorul eligibil mic respectiv.
97. În cazul în care solicitantul nu a depus garanția de bună execuție a contractului în termenul indicat la pct. 37 din Hotărârea ANRE nr. 321/2024, Agenția retrage statutul de producător eligibil mic solicitantului și informează solicitantul despre acest fapt, totodată transferând garanția pentru participare la bugetul de stat, în termenele și condițiile prevăzute la pct. 33 din aceeași hotărâre.
98. În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (1) din Legea nr. 10/2016, după confirmarea statutului de producător eligibil mic, producătorul beneficiază de dreptul de a i se achiziționa întreaga cantitate de energie electrică livrată în rețelele electrice la tariful fix stabilit de către ANRE timp de 15 ani de la punerea în funcțiune a centralei electrice sau, la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38¹ alin.(1) a Legii nr. 10/2016, are dreptul de a comercializa energia electrică la tariful fix aprobat de ANRE. În acest interval de timp,

ANRE ajustează tarifele fixe în conformitate cu metodologia aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 375/2017.

- 99.** Tarifele fixe se aprobă anual de către Consiliul de administrație al ANRE și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nu mai târziu de data de 1 martie. Tarifele fixe, aprobate în anul „n” se aplică pe o perioadă de 15 ani de la data punerii în funcțiune a centralei electrice care produce energie electrică din surse regenerabile doar pentru producătorii care au obținut în anul „n” statutul de producător eligibil. Tarifele fixe aprobate se ajustează anual pe durata perioadei de 15 ani. Astfel, începând cu data de 1 martie a fiecărui an ulterior anului punerii în funcțiune a centralei electrice de către producătorul eligibil, tarifele fixe vor fi indexate reieșind din evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul SUA:

$$T_n = T \times \prod \left(\frac{LeiD_n}{LeiD_{n-1}} \right) \quad (32)$$

unde:

$LeiD_n$ – cursul oficial mediu de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA în anul “n”, anul pentru care se indexează tarifele fixe;

$LeiD_{n-1}$ – cursul oficial mediu de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA în anul precedent (n-1).

- 100.** După confirmarea statutului de producător eligibil, acesta este obligat să construiască și să pună în funcțiune centrala electrică în termen de cel mult 24 de luni de la data confirmării statutului de producător eligibil.
- 101.** Termenul de punere în funcțiune a centralei electrice menționat poate fi prelungit de către ANRE, în cazul confirmării statutului de producător eligibil, cu cel mult 12 luni, dacă centrala electrică respectivă nu poate fi pusă în funcțiune din motive întemeiate, neimputabile producătorului eligibil (condiții de forță majoră; lipsa posibilității de a o racorda la rețeaua electrică din cauza nerespectării de către operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție a termenelor privind dezvoltarea rețelei electrice; întârzierea de

către operatorul de sistem în executarea și punerea în funcțiune a instalației de racordare conform contractului de racordare).

- 102.** Dacă un producător eligibil construiește și pune în funcțiune o centrală electrică cu echipament utilizat sau cu echipament nou fabricat cu mai mult de 36 de luni până la punerea în funcțiune a centralei electrice, în cazul producătorilor cărora le-a fost confirmat statutul de producător eligibil, ori cu încălcarea condițiilor stabilite prin Legea nr. 10/2016, dreptul său de a i se achiziționa cantitatea de energie electrică la tariful fix stabilit în conformitate cu lege se retrage, iar garanția de bună execuție a contractului va fi transferată la bugetul de stat. Capacitatea alocată acestuia va fi returnată și luată în considerare la următoarea procedură de confirmare a statutului de producător eligibil.
- 103.** Modernizarea centralei electrice, înlocuirea echipamentului sau a altor componente ale acesteia nu implică prelungirea sau reluarea perioadei de timp pentru care producătorul eligibil beneficiază de tariful fix stabilit în conformitate cu Legea nr. 10/2016.
- 104.** Dacă producătorul eligibil intenționează să majoreze capacitatea centralei electrice existente, acesta urmează să participe la procedura de confirmare a statutului de producător eligibil pentru a obține dreptul de a i se achiziționa cantitatea de energie electrică produsă de capacitatea nou-instalată. Capacitatea cumulată a centralei electrice extinse nu poate depăși limita de capacitate stabilită pentru tipul sursei regenerabile de energie utilizate și urmează să se încadreze în cota maximă de capacitate.
- 105.** ANRE ține Registrul producătorilor eligibili statutul cărora a fost confirmat în baza art. 36 din Legea nr. 10/2016. Registrul respectiv conține informații cu privire la data la care acest statut a fost confirmat, la capacitatea instalată a centralelor electrice respective, precum și cu privire la capacitatea instalată cumulată pe țară pentru fiecare tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Informațiile menționate se publică trimestrial pe pagina web oficială a Agenției.

- 106.** Potrivit informației prezentate în formularele de notificare, conform registrului, până în prezent, statutul de producător eligibil mic a fost acordat în anii 2020, 2022, 2023 și 2024.
- 107.** Ținând cont de faptul că, producătorii eligibili mici au termenul general de construcție a centralelor electrice de 24 luni, durata estimativă aplicării măsurii de sprijin „tarif fix” va fi următoarea:
- 2022-2037 pentru cei, ai căror statut a fost confirmat în anul 2020;
 - 2024-2039, pentru cei, ai căror statut a fost confirmat în anul 2022;
 - 2025-2040, pentru cei, ai căror statut a fost confirmat în anul 2023;
 - 2026-2041, pentru cei, ai căror statut a fost confirmat în anul 2024.
- 108.** În cazurile când producătorul a pus în funcțiune centrala electrică în anul 2018, însă și-a confirmat statutul de producător eligibil mic abia în anul 2020, acesta a beneficiat de măsura de sprijin din anul 2020, pe un termen de 13 ani, până în anul 2033, prin urmare perioada de acordare a măsurii de sprijin „tarif fix” va fi 2020-2033.
- 109.** La întrunirea condițiilor menționate la alin. (1) din art. 38¹ al Legii nr. 10/2016 (piața pentru ziua următoare este înființată și este operațională; prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive), furnizorul central de energie electrică va achiziționa de la producătorii eligibili mici energia electrică generată de aceștia, în baza contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice (conform notificărilor), și o va vinde pe piața angro a energiei electrice.
- 110.** Producătorilor eligibili mici li se garantează obținerea veniturilor calculate în baza tarifelor fixe și a cantităților de energie electrică produsă (conform notificărilor), pe perioada de contract rămasă până la întrunirea termenului stabilit în conformitate cu art. 37 alin. (1) a Legii nr. 10/2016.
- 111.** Producătorii eligibili mici vor fi exonerati de obligația de a comercializa individual energia electrică produsă pe piețele angro ale energiei electrice.

Furnizorul central de energie electrică va achiziționa de la producătorii eligibili mici energia electrică generată de aceștia, în baza contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice (conform notificărilor), și o vinde pe piața angro a energiei electrice.

- 112.** Prețul pieței angro de energie electrică se consideră prețul stabilit pe piață pentru ziua următoare. Dacă tariful fix este mai mare decât prețul pieței pentru ziua următoare, producătorul eligibil va primi diferența de venit de la furnizorul central de energie electrică, iar dacă tariful fix este mai mic decât prețul pieței, producătorul eligibil va plăti diferența de venit furnizorului central de energie electrică.
- 113.** Furnizorul central de energie electrică, în condițiile în care obține venituri financiare de la comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro care depășesc cheltuielile suportate întru onorarea obligațiilor ce reies din contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile semnate cu producătorii eligibili mici, cumulează veniturile suplimentare astfel obținute pe contul bancar operaționalizat în conformitate cu art. 30 alin. (1²) al Legii nr. 10/2016.
- 114.** Furnizorul central utilizează veniturile suplimentare în vederea acoperirii rezultatelor negative înregistrate la comercializarea energiei electrice pe piața angro în alte perioade de gestiune.
- 115.** Necesarul de resurse financiare pentru onorarea obligațiilor contractuale ce reies din contractele semnate cu producătorii eligibili mici, care nu este acoperit de venitul obținut de furnizorul central din comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro, obținut în perioada de gestiune respectivă sau anterior acesteia, se recuperează prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, stabilit conform art.30¹ a Legii nr.10/2016. ANRE stabilește, în Regulile pieței energiei electrice, reguli detaliate privind comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe

piața angro de către furnizorul central de energie electrică, inclusiv mecanismul de supraveghere și control al utilizării mijloacelor financiare obținute de furnizorul central de energie electrică și de contabilitate separată a fluxurilor de mijloace bănești aferente gestionării contractelor semnate cu producătorii eligibili electrice din surse regenerabile.

V. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRIMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

116. Potrivit art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ajutorul de stat este orice măsură de sprijin care întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ – teritoriale sub orice formă;
- b) conferă beneficiarului un avantaj economic, care nu putea fi obținut în condiții normale de piață;
- c) este acordată în mod selectiv;
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

a) *este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ – teritoriale sub orice formă*

117. Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții cumulative pentru existența ajutorului.¹

➤ *Imputabilitatea statului*

118. În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice. Același lucru este valabil și în cazul în care o autoritate publică desemnează un organism privat sau public pentru administrarea unei măsuri care conferă un avantaj.²

¹ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alin.(1) din TFUE, pag. 9, pct. 38

² Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alin.(1) din TFUE, pag. 9, pct. 39

- 119.** În ceea ce privește, în primul rând, condiția potrivit căreia măsura trebuie să fie imputabilă statului, este necesar să se examineze dacă trebuie să se considere că autoritățile publice au fost implicate în adoptarea acestei măsuri³.
- 120.** Măsurile de sprijin examinate sunt acordate în temeiul art. 34 a Legii nr. 10/2016. Conform art. 30 din Legea nr. 10/2016, furnizorul central de energie electrică (în prezent - S.A. „Energocom”) este desemnat de Guvern, în vederea îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor stabilite în conformitate cu Legea nr. 10/2016 (acesta acționează în calitate de furnizor a măsurilor de sprijin notificate), care presupun printre altele deschiderea și gestionarea unui cont bancar dedicat operării de transferuri de mijloace financiare aferente măsurilor de sprijin, ținerea în sistemul său de contabilitate conturi contabile separate pentru fiecare dintre activitățile economice desfășurate și evitarea subvenționării încrucișate dintre acestea.
- 121.** Ținând cont de cele menționate, se constată îndeplinirea condiției ce ține de imputabilitatea statului.
- *Transferul de resurse de stat sau ale unității administrativ-teritoriale*
- 122.** Conform art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale reprezintă totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace financiare, ce aparține statului, unităților administrativ-teritoriale, inclusiv unității teritoriale autonome Găgăuzia.
- 123.** Numai avantajele acordate direct sau indirect din resurse de stat pot constitui ajutor de stat. Transferul resurselor de stat poate lua multe forme, acestea fiind prevăzute în art. 6 al Legii cu privire la ajutorul de stat.
- 124.** Faptul că o măsură prin care se acordă un avantaj nu este finanțată direct de către stat, ci de către un organism public sau privat înființat sau desemnat de stat pentru administrarea ajutorului nu înseamnă în mod necesar că măsura nu este finanțată din resurse de stat.

³ Hotărârea Curții de Justiție din 20 septembrie 2019, FVE Holýšov I s. r. o., T-217/17, ECLI:EU:T:2019:633, pct. 99; Hotărârea Curții de Justiție din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère ! și alții, C 262/12, EU:C:2013:851, pct. 17

- 125.** O măsură adoptată de o autoritate publică și care favorizează anumite întreprinderi sau produse nu pierde caracterul unui avantaj gratuit în virtutea faptului că aceasta este, în totalitate sau parțial, finanțată prin contribuții impuse de autoritatea publică și percepute pentru întreprinderile în cauză.⁴
- 126.** Fondurile finanțate prin taxe obligatorii impuse de legislația statului membru, gestionate și repartizate în conformitate cu prevederile legislației respective, pot fi considerate ca resurse de stat în sensul articolului 107 (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, chiar dacă sunt gestionate de entități separate de autoritățile publice.⁵
- 127.** În special, un mecanism de compensare a costurilor suplimentare care este finanțat de toți consumatorii finali de energie electrică de pe teritoriul național și în cadrul căruia sumele astfel colectate sunt repartizate și distribuite întreprinderilor beneficiare, în temeiul legislației unui stat membru, de către o entitate publică trebuie considerat ca constituind o intervenție a statului sau prin intermediul resurselor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.⁶
- 128.** În această privință, factorul decisiv constă în faptul că aceste entități sunt desemnate de stat să gestioneze o resursă de stat și nu sunt pur și simplu ținute de o obligație de cumpărare prin intermediul resurselor financiare proprii⁷.
- 129.** Potrivit art. 30¹ din Legea nr. 10/2016, costurile aferente măsurilor de sprijin examinate și activității furnizorului central de energie electrică sunt recuperate prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, aprobat de ANRE conform art. 30 alin. (3) din Legea nr. 10/2016,

⁴ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alin.(1) din TFUE, pag. 12, pct. 50

⁵ Hotărârea Curții de Justiție din 20 septembrie 2019, FVE Holýšov I s. r. o., T-217/17, ECLI:EU:T:2019:633, pct. 107; Hotărârea Curții de Justiție din 2 iulie 1974, Italia împotriva Comisiei, 173/73, EU: C: 1974: 71, pct. 35; Hotărârea Curții de Justiție din 19 decembrie 2013, Asociația Vent de Colère! și alții, C 262/12, EU: C: 2013: 851, pct. 25; și Hotărârea Curții de Justiție din 28 martie 2019, Germania împotriva Comisiei, C 405/16 P, EU: C:2019:268, pct. 58

⁶ Ordonanța din 22 octombrie 2014, Elcogás, C-275/13, nepublicată, EU:C:2014:2314, pct. 30 și Hotărârea Curții de Justiție din 15 mai 2019, Achema, C-706/17, EU:C:2019:38, pct. 68

⁷ Hotărârea Curții de Justiție din 20 septembrie 2019, FVE Holýšov I s. r. o., T-217/17, ECLI:EU:T:2019:633, pct. 108; Hotărârea Curții de Justiție din 28 martie 2019, Germania împotriva Comisiei, C 405/16 P, EU:C:2019:268, pct. 59

impus și achitat de toți furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali.

130. Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se calculează de către furnizorul central de energie electrică conform metodologiei elaborate și aprobate de ANRE, se aprobă de Agenție și se aplică cantităților de energie electrică repartizate furnizorilor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali, în conformitate cu algoritmul prevăzut în Regulile pieței energiei electrice.

131. În prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se includ:

- a) costurile aferente achiziționării obligatorii a energiei electrice din surse regenerabile de la producătorii eligibili, inclusiv costurile aferente plății primelor variabile conform contractelor pentru diferențe;
- b) costurile aferente compensării financiare a producătorilor eligibili pentru restricționarea producerii de energie electrică din surse regenerabile, dacă Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu stabilește recuperarea acestor costuri prin tariful pentru serviciile de transport sau de distribuție ori prin intermediul pieței energiei electrice de echilibrare;
- c) costurile de echilibrare ale producătorilor eligibili, în limita intervalelor și limitelor stabilite în conformitate cu art. 37 alin. (7)–(11) pentru o perioadă de tranziție de până la stabilirea existenței unui nivel suficient de lichiditate pe piața energiei electrice pe parcursul zilei;
- d) costurile aferente obligației de colectare și de dispunere de mijloace financiare (lichidități) echivalente plăților prognozate pentru o perioadă de o lună pentru producătorii eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații și pentru producătorii eligibili mici, în conformitate cu contractele semnate cu aceștia;
- e) costurile operaționale suportate de furnizorul central de energie electrică în calitate de contraparte la contractele pentru diferențe și contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse

regenerabile, costurile suportate în legătură cu organizarea licitațiilor pentru comercializarea garanțiilor de origine și pentru acoperirea costurilor administrative necesare.

- 132.** Conform prevederilor art. 30 a Legii nr. 10/2016, furnizorul central de energie electrică deschide și gestionează un cont bancar dedicat operării de transferuri de mijloace financiare aferente măsurilor de sprijin, prin intermediul căruia desfășoară sau determină desfășurarea următoarelor activități: perceperea prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile de la furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali; efectuarea plăților către producătorii eligibili în conformitate cu termenele și condițiile prevăzute în contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și în contractele pentru diferențe, din momentul semnării acestora; colectarea necesarului de mijloace financiare (lichidități) și a altor resurse financiare în vederea sprijinirii financiare a producerii energiei electrice regenerabile în condițiile prevăzute de lege.
- 133.** Mijloacele financiare colectate pe contul bancar menționat mai sus al furnizorului central de energie electrică sunt destinate achitării cantităților de energie electrică procurate de la producătorii eligibili mari și mici în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în contractele semnate cu aceștia.
- 134.** Furnizorul central prezintă ANRE informațiile necesare și se supune verificărilor periodice pentru a asigura conformitatea cu legislația și utilizarea corectă a resurselor financiare.
- 135.** Luând în considerare că costurile aferente măsurilor de sprijin examinate sunt recuperate prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, aprobat de ANRE conform art. 30 alin. (3) din Legea nr. 10/2016, impus și achitat de toți furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali, cu includerea echivalentului prețului

reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile în prețurile de furnizare a energiei, se constată existența resurselor statului în acest caz, care sunt gestionate de furnizorul central de energie electrică desemnat prin lege și transferate ulterior beneficiarilor măsurilor de sprijin notificate.

136. Ținând cont că cele două condiții sus menționate sunt îndeplinite cumulativ, se constată că măsura de sprijin examinată *este acordată din resurse de stat*.

b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu putea fi obținut în condiții normale de piață

137. Un avantaj este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului.⁸ Noțiunea de avantaj economic include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activității lor economice.
138. Ori de câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj. Doar efectul măsurii asupra întreprinderii este relevant, iar nu cauza sau obiectivul intervenției statului. Nici forma exactă a măsurii nu este relevantă pentru a determina dacă aceasta conferă sau nu un avantaj economic întreprinderii.⁹
139. Ca urmare a acordării măsurilor de sprijin notificate, beneficiarii își reduc riscurile financiare asociate cu fluctuațiile prețurilor de piață a energiei, iar perioada acordării de 15 ani oferă stabilitate și predictibilitate pentru aceștia.
140. Acest lucru permite beneficiarilor să-și asigure o rentabilitate a proiectelor de energie regenerabilă care au costuri inițiale ridicate și perioade lungi de amortizare.
141. Beneficiul imediat a măsurilor de sprijin preț fix/tarif fix constă în garantarea de către stat a recuperării investițiilor pentru producătorii de energie electrică din surse regenerabile, iar prima variabilă va compensa producătorilor eligibili

⁸ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 66

⁹ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 68

mari fluctuațiile în veniturile acestora cauzate de schimbările valutare sau alte riscuri asociate cu piața energetică.

142. Ținând cont de cele menționate, se consideră întrunită și condiția de conferire beneficiarilor a unui avantaj economic care nu putea fi obținut în condiții normale de piață.

c) este acordată în mod selectiv

143. Nu toate măsurile care favorizează operatorii economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi sau anumitor sectoare economice.¹⁰
144. Numărul mare de întreprinderi eligibile (care pot include toate întreprinderile dintr-un anumit sector) și diversitatea și dimensiunea sectoarelor de care aparțin nu oferă temeiuri pentru a concluziona că o măsură de stat constituie o măsură generală de politică economică, dacă de pe urma acesteia nu pot beneficia toate sectoarele economice.
145. Faptul că ajutorul nu se adresează unuia sau mai multor beneficiari specifici, definiți în prealabil, ci face obiectul unei serii de criterii obiective în conformitate cu care acesta poate fi acordat, în contextul unui buget a cărui alocare globală este prestabilită, unui număr nedefinit de beneficiari care, inițial, nu sunt identificați în mod individual, este suficient pentru a aduce în discuție caracterul selectiv al măsurii.¹¹
146. Selectivitatea materială a unei măsuri implică faptul că măsura se aplică numai anumitor (grupuri de) întreprinderi sau anumitor sectoare ale economiei într-un anumit stat membru. Selectivitatea materială poate fi stabilită *de jure* sau *de facto*.¹²

¹⁰ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 117

¹¹ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 118

¹² Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 120

147. Selectivitatea *de jure* rezultă direct din criteriile legale pentru acordarea unei măsuri care este rezervată în mod oficial doar anumitor întreprinderi. Selectivitatea *de facto* poate fi rezultatul unor condiții sau obstacole impuse de statele membre pentru a împiedica anumite întreprinderi să beneficieze de pe urma măsurii.¹³
148. Pentru a obține statutul de producător eligibil mare, investitorii urmează să participe la licitațiile organizate de către guvern, în cadrul căreia comisia de licitație va examina admisibilitatea, calificarea și evaluarea ofertelor financiare depuse, va examina îndeplinirea condițiilor și criteriilor de participare stabilite în documentația de licitație și va anunța câștigătorii selectați.
149. În cazul în care potențialul producător de energie electrică din surse regenerabile nu a obținut statutul de producător eligibil mare în urma participării la licitație sau nu a participat la licitație, acesta este în drept să comercializeze energia electrică produsă în baza unor condiții negociate cu participanții la piața energiei electrice.
150. În cazul măsurii de sprijin *tarif fix*, aceasta va fi acordată doar producătorilor eligibili mici, a căror statut va fi confirmat de către ANRE după principiul „primul venit primul servit”, în limita cotelor de capacitate aprobate prin HG nr.401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025.
151. Întrucât măsurile de sprijin acordate sunt destinate doar producătorilor eligibili mari și mici, ce vor produce energie electrică din surse regenerabile, selectați și aprobați în mod discreționar de către autoritățile publice, se constată întrunirea și condiției de selectivitate.

d) denaturează sau riscă să denatureze concurența

¹³ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 121-122

- 152.** Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența, în mod normal, este suficient ca ajutorul să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor comerciale curente. Definiția ajutorului de stat nu presupune ca denaturarea concurenței să fie semnificativă sau materială.¹⁴
- 153.** Având în vedere că anterior a fost constatată întrunirea condiției cu privire la existența avantajului economic selectiv pentru producătorii eligibili mari și mici de energie electrică, se constată întrunirea și ultimei condiții.
- 154.** Cu referire la cele menționate, se constată că măsurile de sprijin întrunesc condițiile prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și constituie prin urmare ajutor de stat.

VI. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTORULUI DE STAT

- 155.** Potrivit art. 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre sunt incompatibile cu piața internă, cu excepția derogărilor prevăzute.
- 156.** Potrivit art. 339 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, ajutoarele de stat acordate de Uniune sau de Republica Moldova ori prin resursele uneia dintre părți, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producției de anumite mărfuri și servicii și care afectează schimburile comerciale între părți sunt incompatibile.
- 157.** Concomitent, art. 5, alin. (1) al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat stabilește categoriile de ajutoare de stat care pot fi considerate compatibile.

¹⁴ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 189

Autorităţii publice care acordă ajutorul de stat îi revine sarcina de a demonstra că ajutorul de stat este compatibil cu mediul concurenţial normal.

- 158.** Ținând cont de obiectivul declarat al măsurii de sprijin notificate de către Ministerul Energiei, evaluarea compatibilităţii ajutorului de stat cu mediul concurenţial normal va fi efectuată în baza prevederilor Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecţia mediului înconjurător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenţei nr. 03/2020 (în continuare - Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecţia mediului înconjurător), cu luare în considerare şi a prevederilor Comunicării Comisiei Europene ”Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecţia mediului şi energie” (2022/C 80/01).
- 159.** Potrivit pct. 13 din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecţia mediului înconjurător, evaluarea compatibilităţii cu mediul concurenţial normal a ajutorului privind protecţia mediului înconjurător se bazează pe tipul de evaluare standard care se efectuează prin aplicarea criteriilor comune de evaluare prevăzute la secţiunile 4 şi 5 şi condiţiilor specifice măsurilor de sprijin prevăzute la secţiunile 6-21 din regulament.
- 160.** În cadrul evaluării, o măsură de ajutor de stat este considerată ca fiind compatibilă cu mediul concurenţial normal cu condiţia îndeplinirii cumulativ a următoarelor criterii:
- 1) contribuţia la un obiectiv de interes public bine definit
 - 2) necesitatea intervenţiei statului
 - 3) adecvarea măsurii de ajutor
 - 4) efectul stimulat
 - 5) proporţionalitatea ajutorului
 - 6) evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenţei
 - 7) transparenţa ajutorului
- 1)** **contribuţia la un obiectiv de interes public bine definit:** *definirea exactă a obiectivului urmărit din domeniul protecţiei mediului şi energiei cu*

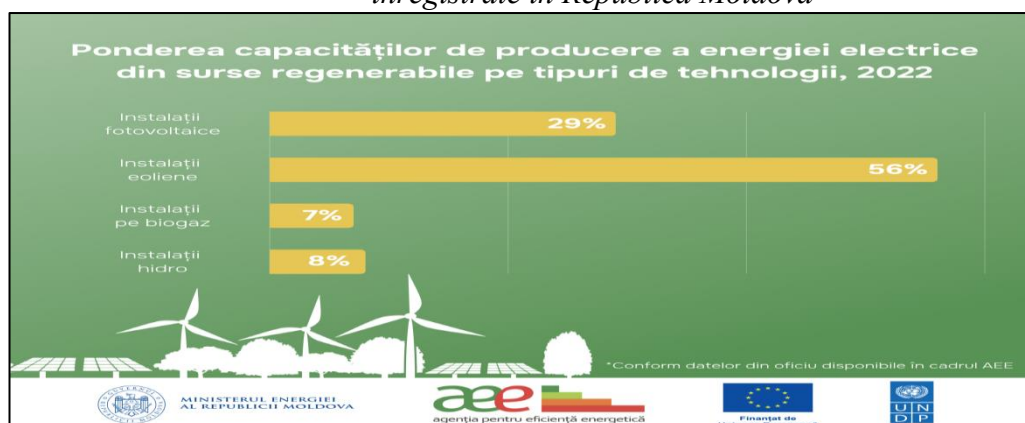
explicarea care este contribuția preconizată a măsurii în vederea realizării acestui obiectiv

161. Republica Moldova și-a asumat mai multe obiective în domeniul energiei regenerabile, cu scopul de a reduce dependența de importurile de energie și de a promova o mai mare sustenabilitate a sistemului energetic național.

162. Energia eoliană, energia solară, energia hidro și biomasa sunt cele mai importante resurse interne în vederea obținerii energiei regenerabile.

Diagrama 1

Capacitățile surselor regenerabile de energie existente de producere a energiei electrice înregistrate în Republica Moldova

Sursa: Ministerul Energiei¹⁵

163. Guvernul a aprobat, prin HG nr. 401/2021, cotele maxime și categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile până în anul 2025, după cum urmează în tabelul de mai jos.

Tabelul 1

Limitele de capacitate, cotele maxime și categoriile de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025

Nr. crt.	Tehnologia de producere a energiei electrice	Categoriile de capacitate	Cotele maxime de capacitate pentru tipurile de instalații de generare considerate, MW			Limita de capacitate, MW*
		MW	TOTAL MW	surse la tarif fix	surse la preț fix	

¹⁵ <https://energie.gov.md/ro/content/starea-actuala-domeniului-energiei-regenerabile-republica-moldova-potential-provocari-si>

Categoria I. Surse intermitente						
1.	Instalații eoliene, total: <i>din care:</i>	–	120	15	105	4,0
1.1.	instalații eoliene mari	0,501- 4		12	–	4,0
1.2.	instalații eoliene mici	< 0,5		3		
2.	Instalații solare PV (fotovoltaice), total: <i>din care:</i>	–	200	140	60	–
2.1.	instalații PV montate pe clădiri	< 0,05		20	–	1,0
		0,051-0,2				
		0,201-1,0				
2.2.	instalații PV, altele decât cele de la pct. 2.1	< 1,0		120		
SUBTOTAL			320	155	165	–
Categoria II. Surse nonintermitente						
3.	Instalații de cogenerare pe bază de biogaz, total: <i>din care:</i>	–	65	65	–	–
3.1.	unități în cogenerare pe bază de biogaz (produs prin valorificarea potențialului energetic al dejecțiilor animaliere, deșeurilor zootehnice, deșeurilor agricole, culturilor agricole, plantelor energetice, deșeurilor industriei alimentare, inclusiv a amestecului dintre acestea)	–		35	–	–
3.2.	unități în cogenerare pe bază de biogaz produs prin valorificarea deșeurilor municipale solide	–		20		
3.3.	unități în cogenerare pe bază de biogaz produs prin valorificarea deșeurilor municipale lichide/apelor reziduale	–		10		
4.	Instalații de cogenerare pe bază de singaz (pe biocombustibil solid**, deșeuri agricole, inclusiv culturi/plante energetice, cu excepția produselor din silvicultură)	–	10	10	–	–
5.	Instalații de cogenerare utilizând arderea directă (pe biocombustibil solid, deșeuri agricole, inclusiv culturi/plante energetice, deșeuri menajere solide, cu excepția produselor din silvicultură)	–	10	10	–	–
6.	Instalații hidro	–	5	5	–	1,0
SUBTOTAL		–	90	90	–	–
TOTAL		–	410	245	165	–

Note:

* *limită de capacitate* – noțiune definită în art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;

** *biocombustibil solid* – noțiune definită în conformitate cu prevederile HG nr. 1070/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid.

164. Promovarea producerii și utilizării energiei electrice regenerabile este direct proporțională cu un grad mai înalt de securitate în alimentarea cu energie electrică, la un mediu mai prietenos și o expunere mai redusă la schimbările climatice.

165. Implementarea măsurilor de sprijin vor stimula următoarele obiective naționale:

- ✓ Atingerea unei ponderi de 27% de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie, până în anul 2030. Astfel, stimulând procesul de decarbonizare și îmbunătățirea mediului al țării.
 - ✓ Reducerea până în anul 2030 a emisiilor totale de gaze cu efect de seră cu 70%, sub nivelul din anul 1990, – echivalentul a maximum 13,6 Mt CO₂. Republica Moldova, în calitate de parte contractantă a Comunității Energetice, ar trebui să reducă până în anul 2030 emisiile nete de GES cu 68,6% sau emisiile de GES nu ar trebui să depășească 9,1 Mt CO₂.
 - ✓ Reducerea până în anul 2030 emisiile totale de gaze cu efect de seră cu 88%, față de nivelul din anul 1990, dacă va fi disponibil sprijinul internațional.
- 166.** Investiția în capacitățile de producere planificate respectă strict obiectivul de eliminare progresivă a subvențiilor dăunătoare mediului, inclusiv a celor pentru combustibilii fosili, având în vedere că construcția centralelor electrice din surse de energie regenerabilă au un impact redus asupra mediului înconjurător și contribuie la reducerea emisiilor de CO₂, în conformitate cu obiectivele de decarbonizare.
- 167.** Conform informațiilor prezentate în formularele de notificare, măsurile de sprijin notificate se încadrează în categoria de ajutor de stat pentru protecția mediului înconjurător, și anume pentru surse regenerabile de energie. Obiectivele schemei de ajutor de stat notificate în domeniul protecției mediului înconjurător și energiei sunt următoarele:
- *Promovarea dezvoltării surselor regenerabile de energie:* măsurile de sprijin își propun să stimuleze investițiile și să dezvolte infrastructura necesară pentru producția de energie din surse regenerabile, și anume energia solară și eoliană.
 - *Diversificarea mixului energetic:* prin acordarea de prețuri garantate pentru energia produsă din surse regenerabile, se urmărește diversificarea mixului energetic al unei țări sau regiuni. Aceasta reduce dependența de combustibilii fosili și contribuie la creșterea proporției de energie curată și sustenabilă în

sistemul energetic, ceea ce poate îmbunătăți securitatea energetică și reduce impactul asupra mediului.

- *Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră:* promovarea utilizării surselor regenerabile de energie are ca rezultat direct reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră asociate producției de energie. Prin stabilirea unui preț fix/preț de exercitare și tarif fix pentru energia produsă din surse regenerabile, se creează un mediu favorabil pentru investiții în tehnologii curate, contribuind la atenuarea schimbărilor climatice și la protejarea mediului înconjurător.
- *Creșterea inovării în sectorul energiei:* oferirea unui preț fix/preț de exercitare garantat sau a unui tarif fix garantat pentru energia regenerabilă poate stimula inovarea în sectorul energiei. Producătorii de energie regenerabilă sunt încurajați să dezvolte tehnologii mai eficiente și să-și îmbunătățească procesele de producție pentru a maximiza rentabilitatea proiectelor lor.

168. Rezultatul preconizat în urma acordării măsurilor de sprijin constă în crearea unui cadru propice pentru dezvoltarea și consolidarea sectorului energetic al țării într-o direcție mai sustenabilă și ecologică. Aceasta implică promovarea utilizării surselor regenerabile de energie, stimularea investițiilor în capacități de producție de energie, încurajarea competitivității pe piața energiei, îmbunătățirea stabilității și fiabilității sistemului energetic, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea calității aerului, precum și atingerea obiectivelor naționale de decarbonizare. Efectele rezultatelor preconizate vor începe de la data punerii în funcțiune a centralei electrice.

- 2) ***necesitatea intervenției statului:*** *măsura de ajutor de stat vizează o situație în care ajutorul poate aduce o îmbunătățire semnificativă pe care piața nu o poate realiza*

169. Piața de energie electrică din Republica Moldova nu este încă una lichidă și funcțională. Aceasta funcționează în continuare pe baza unui sistem

reglementat, care nu permite o concurență reală și eficientă. În acest context, lipsa de lichiditate și transparență a pieței a dus la numeroase probleme și eșecuri, inclusiv în sectorul energiei regenerabile.

170. Piața energiei regenerabile a evoluat lent, cu excepția mecanismului de contorizare netă, care a cunoscut o dezvoltare imediată, dar care totuși a fost propulsată de criza energetică. Totuși, este necesar un impuls suplimentar pentru a accelera dezvoltarea acestui sector și pentru a atinge obiectivele de sustenabilitate ale țării.

171. Din cauza costurilor ridicate, prețul actual al pieței nu asigură returnarea garantată a investițiilor în resurse regenerabile într-o perioadă minimă predeterminată. Conflictul militar din Ucraina are un impact semnificativ asupra producătorilor eligibili mici din Republica Moldova. Mulți dintre aceștia nu au reușit să-și construiască centralele planificate, din cauza dificultăților în obținerea echipamentului necesar, care este adesea transportat prin Ucraina sau chiar fabricat în Ucraina, iar cei care au instalat panouri solare de capacități mai mari se confruntă cu incertitudini privind viitorul statutului de producător eligibil mare, așteptând licitațiile pentru obținerea acestui statut, în detrimentul rentabilității imediate a investițiilor lor. Această situație necesită o intervenție promptă prin măsuri de sprijin care să le ofere stabilitate și predictibilitate investitorilor în producerea de energie electrică din surse regenerabile.

172. Guvernul Republicii Moldova intenționează să creeze un sector energetic competitiv și durabil, inclusiv din punct de vedere al mediului, integrat în infrastructura și piețele energetice europene, care să asigure un nivel adecvat de securitate energetică, astfel încât consumatorii să poată avea acces continuu la energie, la prețuri accesibile.

3) *adecvarea măsurii de ajutor:* *măsura propusă de ajutor este un instrument potrivit de politică pentru abordarea obiectivului de interes public*

173. Prin implementarea acestor măsuri de sprijin, se creează un mediu propice pentru reducerea dependenței de sursele tradiționale de energie și pentru promovarea tranziției către sursele de energie regenerabilă și curată.
174. Acest lucru este esențial în eforturile de combatere a schimbărilor climatice și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, contribuind semnificativ la atingerea angajamentului național de a avea o pondere de 27% a energiei electrice din surse regenerabile în consumul final către anul 2030.
175. Republica Moldova are un potențial tehnic considerabil de surse de energie regenerabilă. Un obiectiv stabilit este ca, până în anul 2030, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie să fie 27%.
176. Încurajând investițiile în surse regenerabile, Republica Moldova și-ar putea reduce dependența de resursele energetice importate crescând în același timp, consumul de resurse energetice interne. Alte beneficii includ reducerea problemelor de sănătate cauzate de poluarea aerului și crearea de locuri de muncă verzi, preponderent în zonele rurale.
177. Perioada de acordare a măsurilor de sprijin poate fi considerată indispensabilă pentru atingerea obiectivelor schemei de ajutor de stat, inclusiv pentru dezvoltarea și implementarea infrastructurii necesare și pentru facilitarea integrării eficiente a energiei regenerabile în sistemul energetic național.
178. În contextul actual, utilizarea și dezvoltarea surselor regenerabile de energie sunt esențiale pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, diversificarea mixului energetic, îmbunătățirea securității energetice, creșterea independenței energetice și promovarea dezvoltării economice durabile a țării.
179. În vederea atingerii obiectivelor de politică privind protecția mediului înconjurător și energie, dar și a promovării unei piețe de energie electrice mai competitive și mai echilibrate în Republica Moldova, acordarea măsurilor de sprijin examinate reprezintă un instrument adecvat în situația actuală.
- 4) **efectul stimulat**: ajutorul duce la modificarea comportamentului beneficiarului ca efect al primirii ajutorului de stat în sensul că acesta demarează o activitate suplimentară pentru a spori nivelul de protecție a

mediului sau pentru a îmbunătăți funcționarea unei piețe a energiei sigure, durabile și cu prețuri abordabile, activitate pe care nu ar fi inițiat-o în absența ajutorului sau pe care ar fi desfășurat-o într-o manieră diferită sau limitată sau într-un alt loc. Ajutoarele nu trebuie să subvenționeze costurile unei activități pe care o întreprindere le-ar fi suportat în orice caz și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice

- 180.** Majoritatea centralelor eoliene instalate în țară sunt uzate, ceea ce reduce eficiența și fiabilitatea acestora. Acest aspect subliniază necesitatea unor măsuri de sprijin care să încurajeze investițiile în echipamente noi și eficiente, care să contribuie la creșterea producției de energie regenerabilă și la stabilitatea rețelei energetice.
- 181.** Măsurile notificate în temeiul art. 34 al Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 25.03.2016, oferă investitorilor o mai mare siguranță pentru dezvoltarea proiectelor de valorificare a energiei din surse regenerabile. Prin organizarea și desfășurarea licitațiilor se urmărește atragerea investițiilor private în infrastructura națională de generare a energiei electrice, în valoare de aproximativ 190 de milioane de Euro.
- 182.** Pentru a beneficia de măsura de sprijin „preț fix/prima variabilă”, investitorii trebuie să dispună de echipamente noi fabricate în ultimele 36 de luni înainte de punerea în funcțiune a centralei și nu cu echipamente utilizate. Iar investitorii, care vor să beneficieze de măsura de sprijin „tarif fix”, trebuie să dispună de echipament nou fabricat în ultimele 24 de luni înainte de punerea în funcțiune, echipamentul utilizat fiind neeligibil. Ca urmare, statul stimulează producătorii de energie electrică să investească în instalații noi eficiente și fiabile.
- 183.** Măsurile de sprijin vor încuraja producția de energie electrică din surse regenerabile, drept surse durabile, astfel prin substituirea energiei din surse fosile cu energie din surse regenerabile, generată local, vor fi reduse și emisiile de gaze cu efect de seră, asigurând un mediu mai curat cetățenilor.

5) proportionalitatea ajutorului: valoarea ajutorului se limitează la minimul necesar pentru a stimula investiția sau activitatea suplimentară în domeniile vizate

- 184.** Valoarea ajutorului acordat prin modalitatea de ”preț fix” nu va depăși prețurile plafon stabilite de către ANRE. Astfel, art. 14, alin. (2) din Legea nr. 10/2016 prevede că prețurile plafon se calculează, în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE, pentru fiecare tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile și pe categorii de capacitate, cu utilizarea datelor din practica internațională și locală privind perioada de exploatare a centralei, costurile de investiție, costurile aferente întreținerii și exploatării centralei, rata de rentabilitate a investițiilor, determinată în baza metodei costului mediu ponderat al capitalului, și în funcție de cantitatea de energie electrică ce se preconizează a fi produsă.
- 185.** După îndeplinirea condițiilor stabilite la art. 38¹, alin.(1) din Legea nr. 10/2016, contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile încheiate cu producătorii eligibili mari vor fi înlocuite cu contracte pentru diferențe.
- 186.** Aceasta tranziție va avea loc în termen de 6 luni de la îndeplinirea următoarelor condiții: piața pentru ziua următoare este înființată și operațională, iar prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive.
- 187.** Dacă contractele reglementate au la bază prețul fix, în cazul contractelor pentru diferențe, va fi deja aplicat prețul de exercitare. Astfel, prețul fix reflectat în contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile va deveni preț de exercitare în contractul pentru diferențe.
- 188.** La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38¹, alin. (1) din Legea nr. 10/2016, producătorul eligibil mare este obligat să vândă pe piață energia electrică produsă și să primească deja, suplimentar la prețul de piață, ajutor de stat doar sub formă de o primă variabilă, ori să plătească o primă variabilă, în limitele

prețului de exercitare. Primă variabilă pentru fiecare kWh va fi calculată ca diferența dintre prețul fix/de exercitare, stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro a energiei electrice.

- 189.** Astfel, furnizorul central de energie electrică și producătorii eligibili mari convin asupra încheierii contractului pentru diferențe, care prevede păstrarea echilibrului dintre beneficii, drepturi și responsabilități, riscuri și compensații.
- 190.** Producătorii eligibili mici sunt exonerati de obligația de a comercializa individual energia electrică produsă pe piețele angro ale energiei electrice.
- 191.** La întrunirea condițiilor menționate la art.38¹, alin.(1) din Legea nr.10/2016, furnizorul central de energie electrică achiziționează de la producătorii eligibili mici energia electrică generată de aceștia, în baza contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice (conform notificărilor), și o vinde pe piața angro a energiei electrice.
- 192.** Producătorilor eligibili mici li se garantează obținerea veniturilor calculate în baza tarifelor fixe, aprobate de ANRE, și a cantităților de energie electrică produsă (conform notificărilor), pe perioada de contract rămasă până la întrunirea termenului stabilit în conformitate cu art.37 alin.(1) din Legea nr.10/2016.
- 193.** Totodată, măsurile de sprijin acordate pentru fiecare producător eligibil sunt strict reglementate și sunt limitate la necesarul pentru atingerea nivelului vizat de protecție a mediului înconjurător și pentru realizarea obiectivelor urmărite în domeniul protecției mediului înconjurător și energiei.
- 6) evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței:** efectele negative ale ajutorului sunt limitate, astfel încât bilanțul global al măsurii să fie pozitiv

- 194.** Piața de energie electrică din Republica Moldova nu este încă una lichidă și funcțională. Aceasta funcționează în continuare pe baza unui sistem reglementat, care nu permite o concurență reală și eficientă. În acest context,

lipsa de lichiditate și transparență a pieței a dus la numeroase probleme și eșecuri, inclusiv în sectorul energiei regenerabile.

- 195.** Conform studiului de piață efectuat de către ANRE¹⁶, indicelui Herfindahl-Hirschman (HHI), utilizat pentru a determina competitivitatea în cadrul concentrării pieței, indicatorul de concentrare a pieței cu amănuntul aferent anului 2022 are valoarea de 6.083 (limitele de referință fiind 0 cel mai puțin concentrat și 10.000 cel mai concentrat), ceea ce demonstrează o concentrare mărită a pieței.
- 196.** Având în vedere nivelul ridicat de concentrare a pieței de energie electrică din Republica Moldova, modalitatea de ajutor de stat aleasă („preț fix/prima variabilă” ori „tarif fix”), este concepută pentru a atrage noi investiții și a stimula concurența.
- 197.** Producătorii de energie regenerabilă pot să-și vândă energia electrică produsă din surse regenerabile pe piață la prețul negociat cu unul din furnizorii de energie electrică sau pot aplica la schema de ajutor de stat examinată.
- 198.** Ajutorul de stat notificat se va acorda în mod nediscriminatoriu, pe baza unor criterii clar definite și transparente. Acest lucru minimizează riscul acordării de avantaje selective unor participanți specifici.
- 199.** Schema de ajutor de stat include mecanisme de monitorizare și evaluare periodică pentru a asigura că obiectivele de politică sunt atinse fără a crea distorsiuni semnificative ale concurenței.
- 200.** Pe baza acestor evaluări, schema poate fi ajustată pentru a răspunde evoluțiilor pieței și pentru a asigura că ajutorul de stat continuă să fie adecvat și echitabil.
- 201.** Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele naționale în domeniul energiei din surse regenerabile, traiectoriile orientative pentru fiecare dintre componentele, precum și măsurile de politică în domeniul promovării consumului de energie din surse regenerabile de către toate

¹⁶ <https://anre.md/storage/upload/administration/hcareports/2571/HCA%20nr.%2053%20din%2009.02.2024.pdf>

sectoarele economiei naționale, care urmează a fi implementate în perioada de referință în vederea atingerii obiectivelor naționale stabilite.

202. În context, către anul 2030, Moldova se angajează să aibă o pondere de 27% a energiei regenerabile în consumul final de energie; să mențină creșterea consumului primar de energie la nivelul de 3000 ktep și consumul final de energie la nivel de 2800 ktep; să reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu 68,6% față de anul 1990.

203. Prin aceste măsuri de sprijin sunt abordate eficient obiectivele de politică privind energia și mediul, dar și promovarea unei piețe de energie electrică mai competitive și mai echilibrate în Republica Moldova.

7) transparența ajutorului: *se consideră garantat accesul la toate actele relevante și la toate informațiile pertinente cu privire la ajutorul acordat*

204. Ambele măsuri de sprijin stabilesc criterii clare și transparente pentru acordarea ajutoarelor, astfel încât toate entitățile interesate să aibă acces egal la informații și oportunități.

205. Toate informațiile privind beneficiarii ajutoarelor sunt incluse în Registrul producătorilor eligibili, deținut de către ANRE, disponibil publicului larg, prin accesarea paginii web a autorității: www.anre.md.

206. Registrul respectiv conține, fără a se limita la acestea, informații cu privire la data la care a fost oferit statutul de producător eligibil sau data la care acest statut a fost confirmat, la capacitatea instalată a centralelor electrice respective, precum și cu privire la capacitatea instalată cumulată pe țară pentru fiecare tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile.

207. Pentru măsura de sprijin „preț fix/prima variabilă”, conform art.35 din Legea nr.10/2016, licitația are un caracter neutru din punct de vedere al tehnologiilor și este organizată în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.

208. În vederea asigurării transparenței și nediscriminării participanților la procedura de licitație, documentația de licitație se plasează pe pagina web

oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se include în anunțul privind inițierea procedurii de licitație.

- 209.** Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare stabilește lista exhaustivă a conținutului documentației de licitație.
- 210.** Garanția pentru ofertă și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, în mărime fixă pentru fiecare 1 kW de putere instalată, în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.
- 211.** Comisia de licitații întocmește și publică anunțurile privind inițierea licitației în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și în alte surse mass-media; publică pe site-ul web oficial al Ministerului Energiei procesele-verbale întocmite în cadrul procedurilor de licitații.
- 212.** În termen de până la 10 de zile lucrătoare de la publicarea în Monitorul Oficial a hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare, Comisia de licitații plasează informația cu privire la investitorii câștigători pe pagina web oficială a Guvernului și a Ministerului Energiei.
- 213.** Pentru măsura de sprijin „tarif fix”, sunt aplicabile prevederile art.36 alin. (11) și (3) din Legea nr.10/2016, conform căror procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mic se bazează pe criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și pe principiul „primul venit, primul servit”, până la atingerea cotei maxime de capacitate.
- 214.** Garanția pentru participare și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, în mărime fixă pentru fiecare 1 kW putere instalată, în conformitate cu Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mic.
- 215.** Cererile pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic pot fi depuse de către solicitanți începând cu data specificată de ANRE într-un anunț pe

pagina web oficială, în limitele programului de lucru al ANRE, afișat la sediul acesteia și publicat pe pagina web oficială.

216. Anunțul privind inițierea procesului de confirmare a statutului de producător eligibil mic se publică cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru inițierea procesului de depunere a cererilor.

217. În ceea ce privește corespunderea schemei de ajutor de stat cu condițiile specifice prevăzute în secțiunea 12 a regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, urmează a fi menționat următoarele:

- *Conform pct. 60 a regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, sunt considerate compatibile cu un mediu concurențial normal ajutoarele de stat pentru surse regenerabile de energie acordate sub formă de ajutoare pentru investiții sau ajutoare de exploatare.*

218. Ajutoarele acordate în cadrul schemei notificate vizează proiectele investiționale pentru dezvoltarea de noi capacități de producere a energiei electrice prin construcția de noi centrale electrice pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie, construcția de noi centrale electrice hibrid pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie și surse convenționale de energie, precum și majorarea capacității centralelor electrice existente pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie.

219. Ajutorul de stat încurajează producția de energie electrică din surse regenerabile, care va duce la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, diversificarea mixului energetic, îmbunătățirea securității energetice și creșterea independenței energetice.

- *Conform pct. 62 a regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, Consiliul Concurenței analizează ajutoarele pentru investiții acordate numai instalațiilor noi, fără ca acestea să fie acordate și rambursate după ce instalația și-a început activitatea, iar ajutorul este independent de rezultat.*

220. Conform prevederilor pct. 2 a Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, aprobat prin HG nr.690/2018, organizarea și desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare vizează dezvoltarea de noi capacități de producere a energiei electrice prin construcția de noi centrale electrice pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie și construcția de noi centrale electrice hibrid pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie și surse convenționale de energie.

221. Nu pot participa la licitația pentru oferirea statutului de producător eligibil mare investitorii care urmează să construiască centrale electrice cu echipament utilizat sau cu echipament nou fabricat cu mai mult de 36 de luni înainte de punerea în funcțiune a centralei. Nu poate fi confirmat statutul de producător eligibil mic pentru persoanele care urmează să construiască centrale electrice cu echipament utilizat sau echipament nou fabricat cu mai mult de 24 de luni înainte de punerea în funcțiune.

- *Conform pct.63 a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, costuri eligibile, în cadrul evaluării, sunt considerate costurile suplimentare de investiție necesare promovării producției de energie din surse regenerabile și determinarea acestora se examinează după cum urmează: în cazul în care costurile de investiții în producția de energie din surse regenerabile pot fi identificate ca investiție separată în costurile totale de investiții.*
- *Conform pct.79 a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, Consiliul Concurenței ține cont de faptul ca orice ajutor pentru investiții primit anterior să fie dedus din ajutorul de exploatare.*
- *Conform pct. 81 a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, ajutoarele de exploatare sunt considerate compatibile cu un mediu concurențial normal în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative: ajutoarele per unitate de energie nu depășesc diferența dintre costurile totale egalizate ale energiei produse cu ajutorul tehnologiei specifice în cauză și prețul de piață al tipului de energie în cauză; ajutoarele pentru investiții sunt deduse din valoarea totală a investițiilor la momentul calculării costurilor totale egalizate ale energiei produse, iar costurile totale egalizate ale energiei produse pot*

include o rentabilitate normală a capitalului; costurile de producție sunt actualizate periodic, cel puțin o dată pe an; ajutoarele se acordă numai până la amortizarea completă a instalației, în conformitate cu prevederile legislației pentru a se evita ca ajutoarele de exploatare bazate pe costurile totale egalizate ale energiei produse să depășească amortizarea investiției.

222. Prețurile plafon (prețuri fixe maxime) și tarifele fixe se determină, anual, conform metodologiei aprobate de ANRE, separat, pentru fiecare tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile și pe categorii de capacitate, după caz, în baza metodei costului nivelat al energiei, astfel încât pentru perioada de timp de 15 ani (calculată conform principiului „cost plus” - costurile proiectului plus un randament relevant¹⁷), pe parcursul căreia producătorul eligibil beneficiază de dreptul de a i se achiziționa întregul volum de energie electrică livrată în rețelele electrice, valoarea netă actualizată a fluxurilor de numerar să fie egală cu zero.
223. Pentru ca valoarea netă actualizată a fluxurilor de numerar pentru perioada de 15 ani să fie egală cu zero, trebuie să se respecte condiția ca veniturile totale actualizate să fie egale cu cheltuielile totale actualizate înregistrate în aceeași perioadă de timp.
224. Cheltuielile totale actualizate a proiectului investițional sunt formate din cheltuielile privind investiția și cheltuielile de întreținere și exploatare a centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile.
225. Rata de rentabilitate a activelor date în exploatare în urma investițiilor efectuate se determină conform metodei costului mediu ponderat al capitalului.
226. Tarifele fixe aprobate în conformitate cu metodologie și prețurile stabilite în cadrul licitațiilor se ajustează anual pe durata perioadei de 15 ani.
227. Producătorii de energie electrică cărora le-a fost oferit statutul de producător eligibil nu pot beneficia concomitent, pentru aceeași centrală electrică/aceleași

¹⁷ https://www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2019/Feb/IRENA_RRA_Moldova_2019_RO.pdf

centrale electrice, de alte măsuri de sprijin în domeniul energiei din surse regenerabile.

228. După înființarea pieței organizate de energie, conform art. 38¹ alin. (1) din Legea nr.10/2016, producătorul eligibil mare este obligat să vândă pe piață întreaga cantitate de energie electrică livrată în rețelele electrice și să primească, suplimentar la prețul de piață, o primă variabilă ori să plătească o primă variabilă, în limitele prețului de exercitare.

229. În acest interval de timp, ANRE ajustează prețurile fixe/de exercitare stabilite în cadrul licitației în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul SUA, în conformitate cu Metodologia aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 375/2017.

230. Conform art. 3 din Legea nr.10/2016, primă variabilă reprezintă un sprijin financiar acordat sub forma unei compensații pozitive sau negative, pentru fiecare kWh, calculată ca diferența dintre prețul fix/de exercitare și stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro a energiei electrice.

- *Conform pct. 67-68 din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, în cazul în care ajutorul pentru investiții este acordat în cadrul unei proceduri de ofertare competitive, pe baza unor criterii clare, transparente și nediscriminatorii, în cadrul evaluării se admite și posibilitatea ca intensitatea ajutorului să ajungă și la 100 % din costurile eligibile. Consiliul Concurenței evaluează dacă ajutoarele de exploatare pentru producția de energie din surse regenerabile se acordă pe baza unor criterii clare, transparente și nediscriminatorii, în cadrul unei proceduri de ofertare competitive, care este deschisă tuturor producătorilor de energie electrică din surse regenerabile.*

231. La licitațiile pentru oferirea statutului de producător eligibil mare poate participa orice investitor, individual sau prin asociere, care îndeplinește condițiile și criteriile de participare stabilite în documentația de licitație și regulamentul corespunzător.

232. Condițiile de participare, criteriile de admisibilitate, de calificare și de evaluare sunt aceleași pentru toți investitorii, fără discriminare, și se descriu, în mod obligatoriu, în documentația de licitație.
233. Procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mic se bazează pe criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și pe principiul „primul venit, primul servit”, până la atingerea cotei maxime de capacitate.
234. Pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic se pot adresa toți doritorii care întrunesc condițiile și care corespund criteriilor stabilite în conformitate cu prezenta lege.
235. În cazul prezentării concomitente a mai multor cereri pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic și dacă nu se poate stabili ordinea primului venit, ordinea pentru verificarea corespunderii cererii cerințelor se stabilește prin procedura de tragere la sorți. În vederea asigurării transparenței, procedura de tragere la sorți se realizează obligatoriu într-un spațiu dotat cu mijloace de înregistrare video.
236. În urma examinării măsurilor de ajutor notificate prin prisma prevederilor Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, s-a constatat că acestea pot fi considerate compatibile cu un mediu concurențial normal.
237. Valoarea ajutorului de stat acordat de facto, prin intermediul prezentei scheme, va fi stabilită în urma raportării, în modul prevăzut de art.19 alin.(3) al Legii cu privire la ajutorul de stat.

VII. EXPERIENȚA EUROPEANĂ

238. La 11 decembrie 2019, în lumina Pactului verde european¹⁸, Uniunea Europeană s-a angajat să găsească soluții la problemele legate de energie, climă și mediu și să realizeze neutralitatea climatică până în anul 2050, în

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640&qid=1616165122571>

conformitate cu Acordul de la Paris. Transformarea sistemului energetic al Uniunii Europene joacă un rol fundamental în acest sens, deoarece producția și utilizarea energiei reprezintă peste 75 % din emisiile sale de gaze cu efect de seră.

239. Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului, ridică obiectivul obligatoriu al Uniunii Europene de energie regenerabilă pentru anul 2030 la un minim de 42,5%, în creștere față de obiectivul anterior de 32%, cu aspirația de a ajunge la 45%. Sectorul energetic este responsabil pentru peste 75% din emisiile de gaze cu efect de seră ale Uniunii Europene. Creșterea ponderii energiei regenerabile în diferitele sectoare ale economiei este, prin urmare, un element cheie pentru atingerea obiectivului de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% până în anul 2030 și de a deveni un continent neutru din punct de vedere climatic până în anul 2050.

240. Directiva (UE) 2018/2001 obligă Comisia Europeană să sprijine ambițiile statelor membre ale Uniunii Europene în domeniul energiei din surse regenerabile printr-un cadru favorabil, inclusiv prin utilizare sporită a fondurilor Uniunii Europene. În special, acest sprijin trebuie să vizeze reducerea costului de capital pentru proiectele privind energia din surse regenerabile și consolidarea cooperării regionale între statele membre și între statele membre și țările terțe, prin proiecte comune, prin scheme de sprijin comune și prin deschiderea unor scheme de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile către producătorii care se află în alte state membre ale Uniunii Europene.

241. În spațiul european sunt aplicate mai multe scheme de ajutor de stat în domeniul protecției mediului înconjurător, cum ar fi cazul Croației SA.38406 (2014/N).

Schema de ajutor de stat cu o durată maximă de 14 ani a fost implementată pentru sprijinirea producției de energie electrică din instalații care utilizează următoarele tehnologii din surse regenerabile: solar fotovoltaic (PV), centrale hidroelectrice, parcuri eoliene, centrale geotermale, centrale pe biomasă, centrale cu biogaz și bio-lichide. În urma examinării de către Comisia Europeană, s-a constatat că măsurile de sprijin constituie ajutor de stat și sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

242. O altă măsură de sprijin examinată de către Comisia Europeană, este cazul N 354/2009 pentru o schemă de ajutor de stat cu o durată maximă de 15 ani implementată în Slovenia, care constă în ajutoare acordate pentru producția de energie din surse regenerabile și din instalații de cogenerare de înaltă eficiență. Ajutorul de stat era acordat sub formă de preț de achiziție garantat și supliment la prețul pieței. În urma examinării cazului, Comisia Europeană a autorizat schema de ajutor menționată.

Reieșind din constatările expuse, în temeiul art. 41 alin. (1) lit. p) din Legea concurenței nr.183/2012 și art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A constata că măsurile de sprijin *preț fix/prima variabilă și tarif fix*, notificate de către Ministerul Energiei sub formă de schemă, care sunt acordate în temeiul art. 34 din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.
2. A autoriza schema de ajutor de stat, menționată la pct. 1 al prezentei decizii, până la 31.12.2040.

3. Ministerul Energiei va transmite, anual, Consiliului Concurenței informații privind ajutorul de stat acordat care face obiectul prezentei decizii, în vederea actualizării Registrului ajutorului de stat, conform art. 19 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.
4. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Energiei.
5. Prezenta decizie poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia de către părți, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3).
6. Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU

Președinte